

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W KALISZU
ZA 2016r**

KALISZ, MARZEC 2017

Spis treści

1. Zasady działania, funkcje i organizacja Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.....	3
2. Zasady ogólne pomocy społecznej.....	4
3. Struktura osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.....	6
4. Praca socjalna.....	7
5. Przyczyny występowania do MOPS o pomoc	9
6. Bezrobocie.....	11
7. Uzależnienia.....	13
8. Bezdomność.....	14
9. Pomoc świadczona osobom starszym, długotrwale i przewlekle chorym.....	17
9.1. Usługi opiekuńcze.....	20
9.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze.....	23
9.3. Domy Pomocy Społecznej.....	26
10. Klub Integracji Społecznej.....	30
11. Zasiłki i pomoc w naturze.....	34
12. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.....	38
13. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami.....	41
14. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej.....	43
15. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej.....	48
15.1. Zadania gminy.....	48
15.2. Zadania powiatu.....	50

Zasady działania, funkcje i organizacja Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu pełni dwie funkcje realizując zadania: ośrodka pomocy społecznej i powiatowego centrum pomocy rodzinie. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu działa w szczególności na podstawie:

1. ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2016r poz. 930 ze zm.)
2. ustawy z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016r. poz. 575 ze zm.),
3. ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2016r poz. 2046 ze zm.),
4. ustawy z dnia 8 marca 1990r o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2016r poz. 446 ze zm.),
5. ustawy z dnia 5 czerwca 1998r o samorządzie powiatowym (tj. Dz.U.z 2015r poz. 1445 ze zm.),
6. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2016r poz. 1870 ze zm.),
7. ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2016, poz. 1793 ze zm.),
8. ustawy z dnia 13 czerwca 2003 o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2016r poz. 1828 ze zm.)
9. ustawy z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r poz. 1390 ze zm.)
10. ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2016 poz. 546 ze zm.).
11. uchwały nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (Monitor Polski Dziennik Urzędowy Rzeczypospolitej Polski z dnia 17.12.2013r. poz.1024).
12. i innych przepisów prawa.

Zasady ogólne

1. Wsparcie rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu

Podstawą rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny, ochronny.

Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

2. Usamodzielnianie rodziny

Rodzina, w pierwszej kolejności, powinna mieć możliwość samodzielnego zmięczenia się ze swoimi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał pozwala na uczenie się nowych umiejętności.

Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów oraz zasobów środowiska.

Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

3. Zasada pomocniczości

Pomoc powinna być nakierowana na wykorzystanie zasobów własnych rodziny, na wsparcie osoby w rodzinie, w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, kościołów, organizacji pozarządowych.

Wsparcie instytucjonalne w sytuacji, gdy osoba, jej otoczenie, rodzina, środowisko lokalne, staje przed problemami, których samodzielnie nie potrafi rozwiązać.

4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu służą odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych oraz integracji osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń i tryb ich przyznawania, organizację pomocy społecznej oraz zasady i tryb postępowania kontrolnego określa ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w myśl ustawy o pomocy społecznej, jako główne cele swojej działalności wyznaczył:

- wsparcie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie (w miarę możliwości) do ich życiowego usamodzielniania i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,

- zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej – dla osób nieposiadających dochodu lub o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia.
- zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie,
 - integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie
 - stworzenie w miarę możliwości jak najszerszego dostępu do korzystania z sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb osób wymagających wsparcia.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje:

- osobom posiadającym obywatelstwo polskie mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - a) na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit c lub d lub w art. 186 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 12.12.2013r o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650 oraz 2014r. poz. 463 i 1004.), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej,
 - b) w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany – w formie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego;
- mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członkom ich rodzin w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobytku oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. z 2014r, poz. 1525), posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,

- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

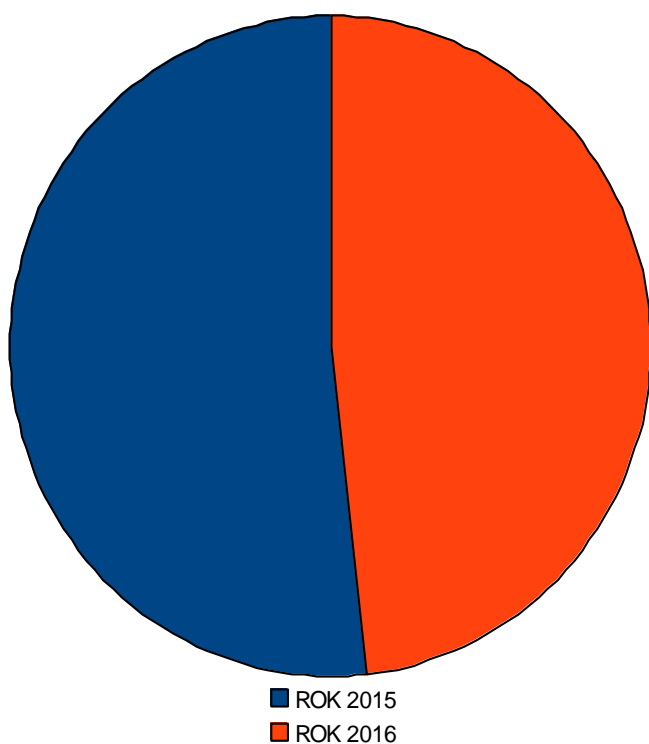
Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń przewidzianych ustawą,
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Struktura osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej

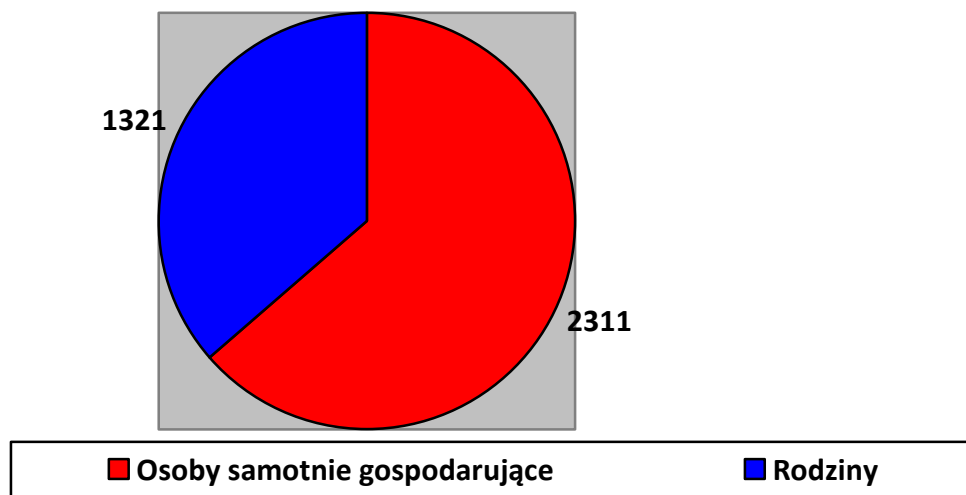
W 2016 roku objęto pomocą 5050 osoby. Wydano 18 417 pozytywnych decyzji na świadczenia pomocy społecznej.

ILOŚĆ OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ

Spośród ogółu mieszkańców Miasta Kalisza korzystających ze świadczeń pomocy społecznej zdecydowaną większość stanowią osoby samotnie gospodarujące. Stanowią one aż 63,62% środowisk objętych pomocą.

Struktura gospodarstw domowych objętych pomocą MOPS w 2016r

Praca socjalna

Jednym z zadań pomocy społecznej jest podejmowanie działań zmierzających do poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Zadanie to realizowane jest m.in. poprzez pracę socjalną. Ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej w art. 6 pkt 12 definiuje pracę socjalną jako **„działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi”**.

Praca socjalna prowadzona jest z osobami i rodzinami oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań, instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Niepokojące zjawiska występujące w środowiskach powodują, że praca socjalna jest coraz trudniejsza i wymaga większego zaangażowania ze względu na kumulację problemów.

Pracownik socjalny musi kreatywnie dostosować narzędzia pracy socjalnej do dynamicznie modyfikujących się zmian w społeczeństwie, które bardzo często przybierają charakter patologiczny. W związku z tym zauważalna jest zmiana w charakterze pracy, ale i oczekiwań wobec pracowników socjalnych. Rozmiary potrzeb społecznych wymuszają poszukiwanie nowych rozwiązań w dziedzinie pomocy społecznej.

W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe tej działalności metody i techniki stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia. Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, który został zdefiniowany w art. 6 pkt 6 cytowanej ustawy, jako **„pisemna umowa zawarta z osobą ubiegającą się o pomoc, określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny”**.

Kontrakt socjalny stwarza płaszczyznę porozumienia umożliwiającą osiągnięcie postępów, które składają się na poprawę sytuacji klienta pomocy społecznej.

Celem zawarcia kontraktu socjalnego, jest wyposażenie osoby – znajdującej się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, (np.: zdolnej do pracy lub mogącej w przyszłości wejść w rolę pracownika) w kompetencje umożliwiające jej samodzielne zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych i uczestniczenie w życiu gospodarczym i społecznym danej społeczności, a tym samym uniezależnienie jej od świadczeń pomocy społecznej. Zawierana przez pracownika socjalnego umowa z osobą występującą o pomoc do ośrodka pomocy społecznej musi zawierać indywidualny plan wychodzenia tej osoby z trudnej sytuacji, w jakiej się znalazła.

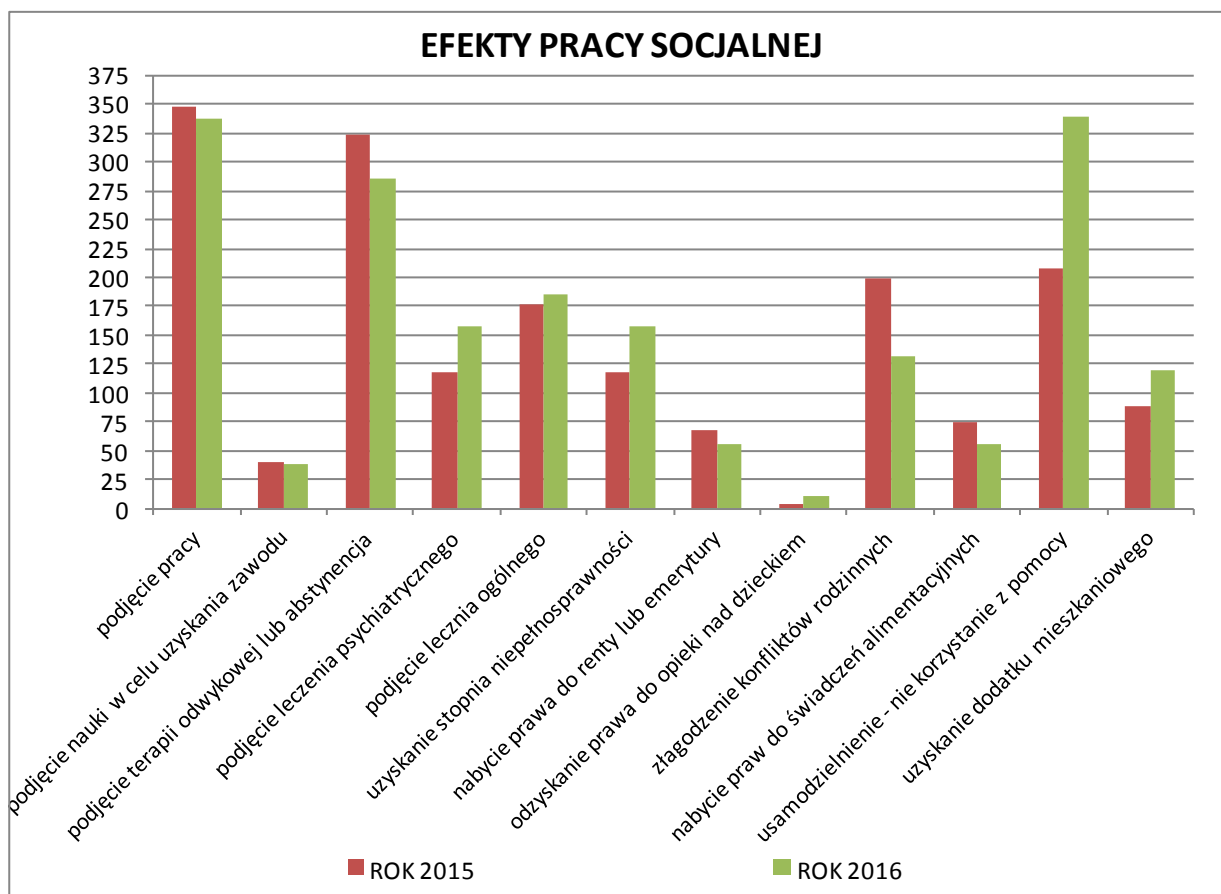
Ustawa o pomocy społecznej wprowadziła przepis umożliwiający odmowę lub wstrzymanie udzielanej pomocy w sytuacji odmowy zawarcia kontraktu socjalnego. Zawieranie kontraktów ma chronić indywidualność osób korzystających z pomocy społecznej, rozwijać ich umiejętności, zachęcać do aktywnego poszukiwania pracy, uczyć odpowiedzialności.

W 2016 r pracą socjalną objęto 1381 rodzin. Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu wielokrotnie, bo **aż w 327 przypadkach prowadzenia pracy socjalnej zastosowali technikę - kontraktu socjalnego**, dzięki której uzyskano wiele z pozytywnych efektów.

Mierzalne efekty pracy socjalnej

W 2016 roku efekty podejmowanych działań przedstawiają się następująco:

1. Ilość osób, które podjęły pracę okresową lub stałą- **337**
2. Ilość osób, które podjęły naukę w celu uzyskania zawodu – **38**
3. Ilość osób, które podjęły terapię odwykową lub zachowują abstynencję – **286**
4. Ilość osób, które podjęły leczenie psychiatryczne – **138**
5. Ilość osób, które podjęły leczenie ogólne, mimo poprzednich oporów – **186**
6. Ilość osób, które uzyskały umiarkowany lub znaczny stopień niepełnosprawności- **157**
7. Ilość osób, które otrzymały rentę lub emeryturę – **55**
8. Ilość osób, które odzyskały prawo do opieki nad dziećmi – **11**
9. Środowiska, w których złagodzone konflikty – **131**
10. Ilość osób, które uzyskały alimenty – **56**
11. Ilość osób, które z różnych względów nie ubiegają się już o pomoc – **339**
12. Ilość osób, które uzyskały dodatek mieszkaniowy- **120**

Przyczyny występowania do MOPS o pomoc

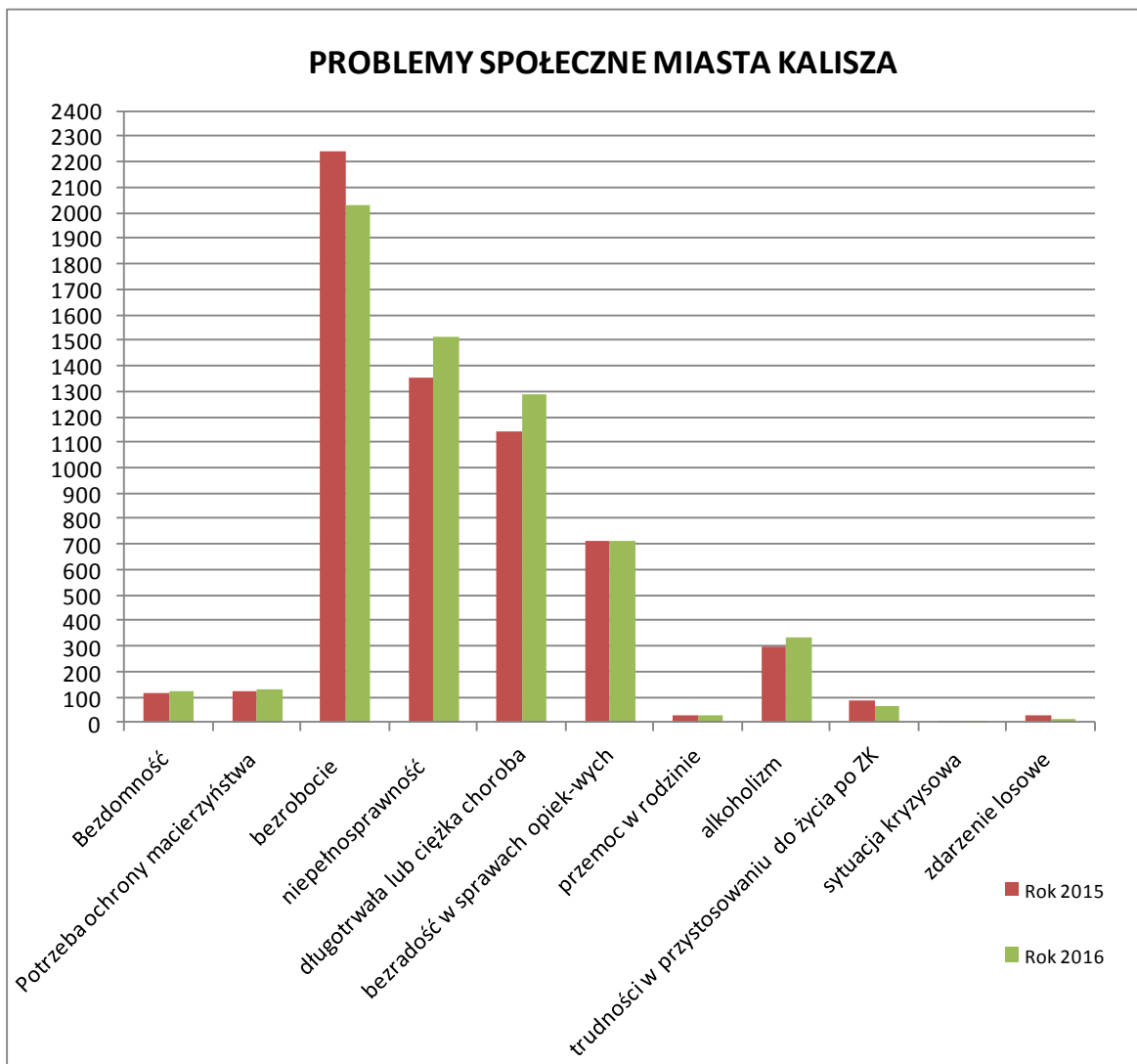
Poniższa tabela obrazuje przykładowe przyczyny, z powodu których osoby i rodziny korzystały ze świadczeń pomocy społecznej.

Jednym z najczęstszych powodów trudnej sytuacji życiowej było bezrobocie, które dotknęło 2 032 środowiska. Dla 1 516 osób powodem przyznania pomocy była niepełnosprawność, a dla 1 284 długotrwała choroba.

Przyczyny ubiegania się o pomoc w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kaliszu

Przyczyna	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Bezdomność	120	133
potrzeba ochrony macierzyństwa	128	464
Bezrobocie	2 032	4 235
Niepełnosprawność	1 516	2 389
długotrwała lub ciężka choroba	1 284	2 007
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	711	2 359
przemoc w rodzinie	26	94
Alkoholizm	331	486
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	63	74
sytuacja kryzysowa	9	16
zdarzenie losowe	13	21

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu

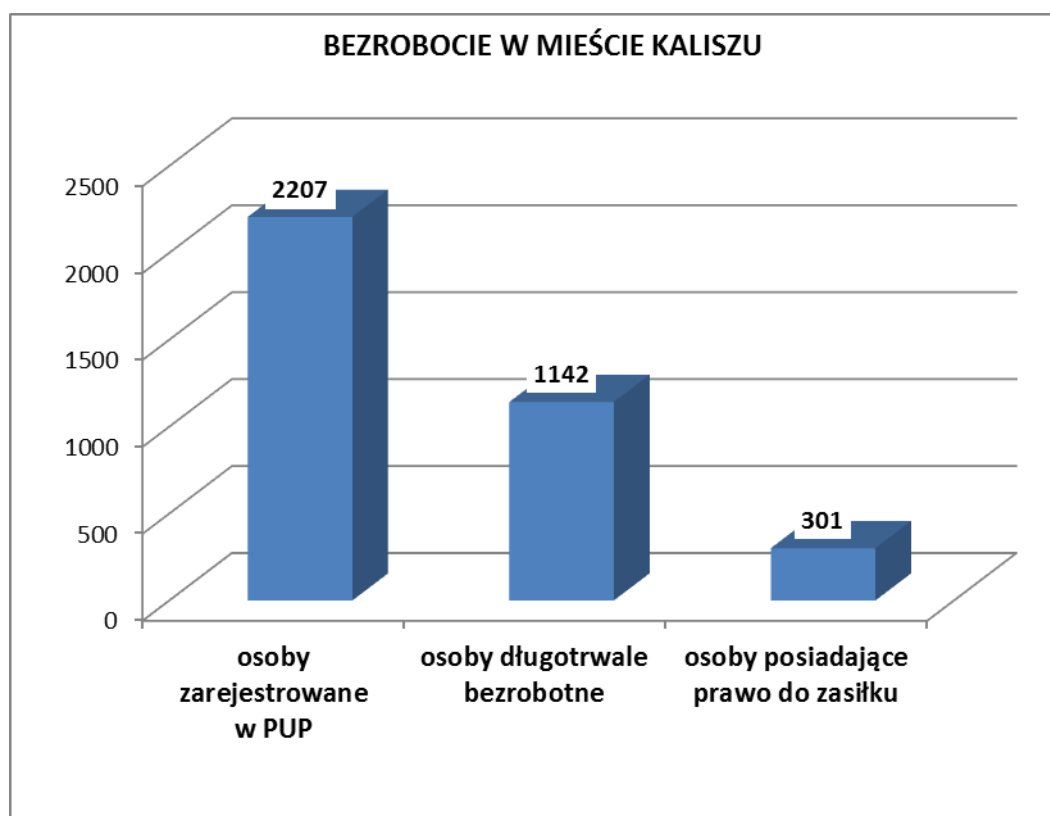

Na podstawie analizy danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu stwierdzić należy, że pomimo spadku bezrobocia w mieście Kaliszu problem braku zatrudnienia nadal pozostaje najczęstszą przyczyną ubiegania się o przyznanie świadczeń pomocy społecznej. Znaczącą kwestią społeczną także, mającą tendencję wzrostową jest niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych utrzymuje się na zbliżonym do roku poprzedniego poziomie.

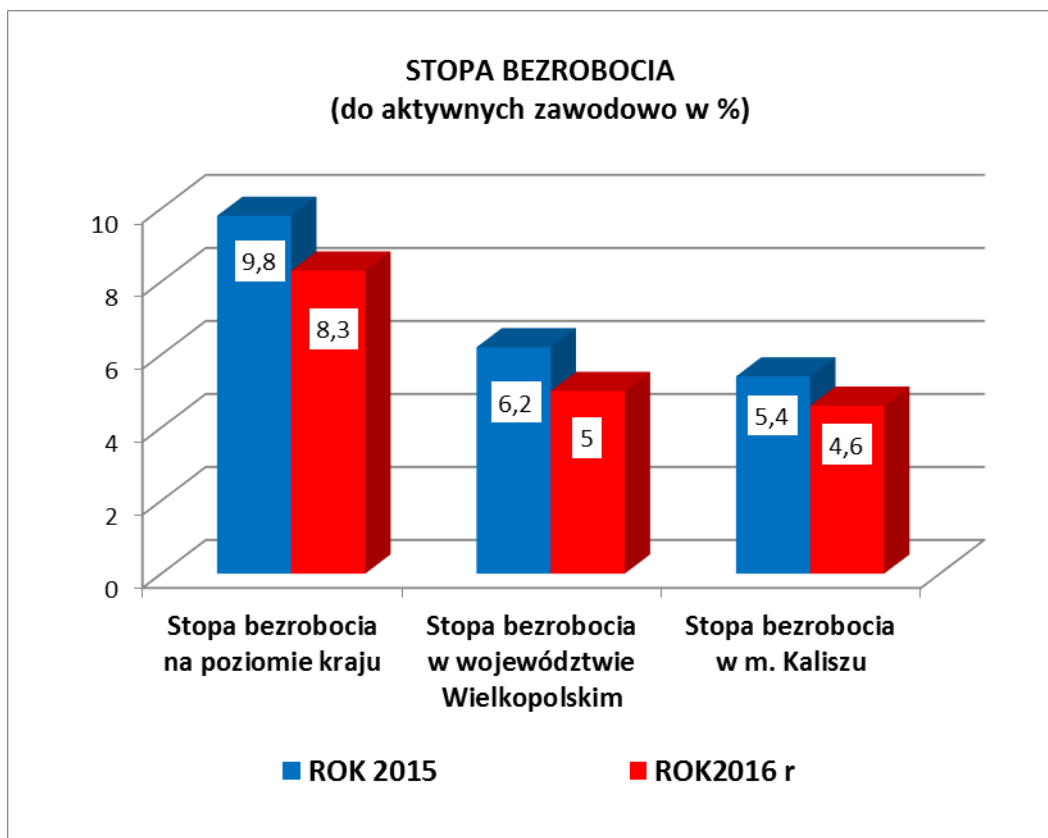
Wymienione przesłanki są dominującymi problemami występującymi w mieście Kaliszu. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje wiele działań skierowanych na przezwyciężanie trudności życiowych osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej m.in. wykonując pracę socjalną.

Bezrobocie

Problematyka związana z kwestią bezrobocia jest jednym z najbardziej istotnych zagadnień będących przedmiotem polityki społecznej państwa. W mieście Kaliszu jednym z głównych zjawisk rodzącym zapotrzebowanie na korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej jest bezrobocie. Spośród 2.207 osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kaliszu na dzień 31.12.2016 roku 1.142 to osoby długotrwale bezrobotne. W myśl ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy „...osoba długotrwale bezrobotna to osoba pozostająca w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych...”

Źródło: dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu na dzień 31.12.2016r.

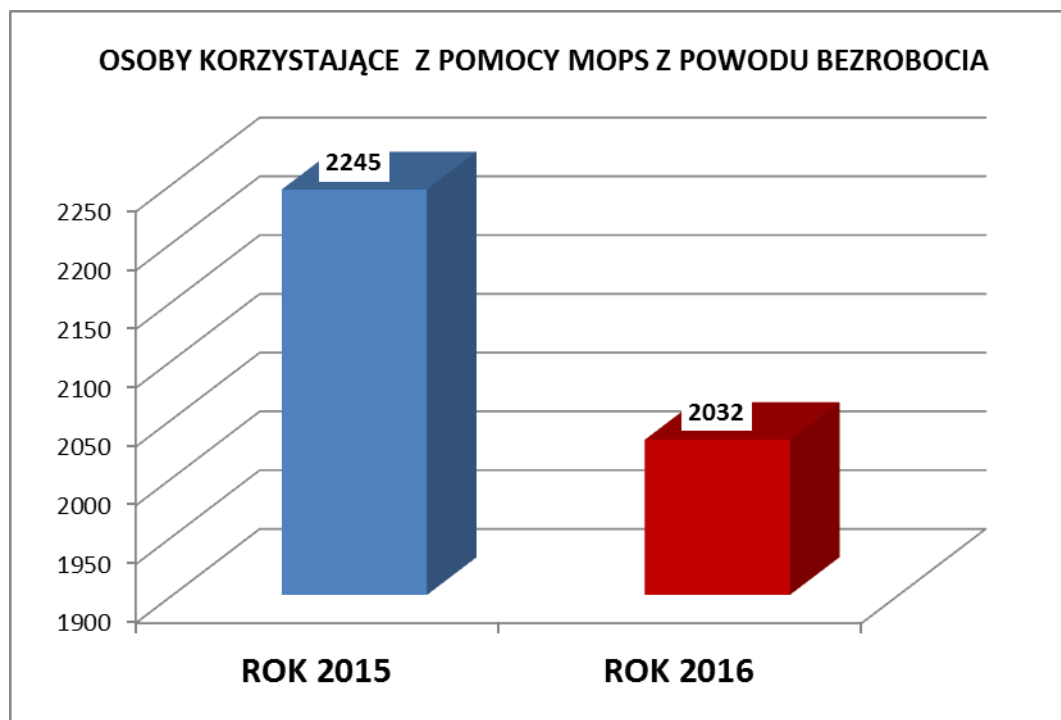
Źródło: dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy na dzień 31.12.2016r.

Osoby które będąc od wielu lat bezrobotne, stają się osobami „uzależnionymi” od świadczeń pomocy społecznej, biernymi i marginalizowanymi społecznie, dlatego też podejmowane wobec nich działania powinny być nakierowane na przywrócenie zdolności do podjęcia pracy.

Bezrobocie generuje kolejne problemy społeczne (np.; ubóstwo, alkoholizm, bezdomność) prowadzi do zaniku więzi rodzinnych, wpływa na niski poziom wykształcenia dzieci i młodzieży, pogłębia również niski poziom zaradności życiowej. Pozostawanie w domu, zamiast wyjścia do pracy powoduje zanik umiejętności społecznych, w tym interpersonalnych. Mając na uwadze skalę zjawiska Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi szereg działań na rzecz osób bezrobotnych w Klubie Integracji Społecznej, w którym osoby zainteresowane otrzymują niezbędne informacje i porady o możliwościach uczestnictwa w kursach zawodowych i dostępności do ofert pracy, mogą także korzystać ze specjalistycznego poradnictwa oraz uczestniczyć w warsztatach i grupach wsparcia.

Na rzecz długotrwale bezrobotnych podejmowane są działania z zakresu reintegracji społecznej w celu kształtowania aktywnej postawy w życiu społecznym oraz zawodowym.

W celu poprawy sytuacji na rynku pracy osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy realizuje Program Aktywizacja i Integracja, który stwarza dodatkowe możliwości aktywizacji osób, które utraciły możliwość podjęcia pracy z powodu długiego okresu przebywania w bezrobociu, często połączonego z brakiem kwalifikacji, niewystarczającymi kompetencjami i deficytami utrudniającymi funkcjonowanie w środowisku pracy.

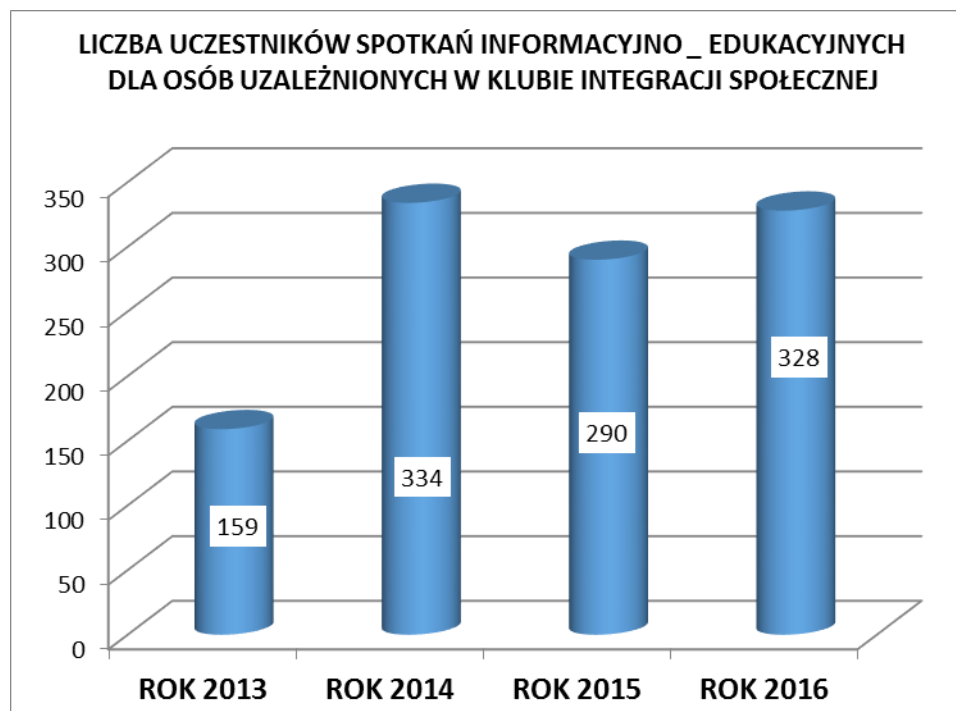

Pomimo spadku bezrobocia w dalszym ciągu jest to poważny problem społeczny bezrobotni stanowią największą grupę osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej bo aż 40,24 % ogółu osób korzystających. Brak zatrudnienia, bowiem jest główną przyczyną trudności finansowych.

Uzależnienia

Uzależnienia od alkoholu, narkotyków czy substancji psychoaktywnych są jednym z problemów społecznych Miasta Kalisza. W ramach pracy socjalnej z osobami narażonymi na negatywne skutki wykluczenia społecznego Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu organizuje spotkania informacyjno – edukacyjne dla osób uzależnionych w Klubie Integracji Społecznej .W roku 2016 ogółem udzielono pomocy 328 osobom uzależnionym w tym 285 uzależnionym od alkoholu i 43 od narkotyków i innych środków psychoaktywnych. Stwierdzić należy, że w ramach udzielonej pomocy 286 osób podjęło terapię odwykową bądź zachowuje abstynencję. Dla porównania w roku 2015 podjęły terapię odwykową bądź zachowują abstynencję 290 osoby, a 2014r. – 334 osoby. Zmotywowanie do podjęcia terapii i utrzymywania abstynencji jest wymiernym efektem prowadzonej pracy z osobami uzależnionymi m.in. poprzez organizowane spotkania zarówno grupowe jak i indywidualne konsultacje dla osób z problemem uzależnienia. Uczestnicy spotkań dowiadują się czym jest uzależnienie, jak rozwija się choroba alkoholowa, w jaki sposób można się uzależnić i zdobywają umiejętności społeczne poprzez trening asertywności. Osoba uzależniona, która we własnym zakresie nie może przezwyciężyć własnych trudności życiowych zostaje zobligowana do zawarcia kontraktu socjalnego. Odmowa jego zawarcia lub nie

dotrzymanie postanowień kontraktu może skutkować odmową przyznania świadczenia z pomocy społecznej lub być podstawą do uchylenia decyzji.

Dane przedstawione na wykresie dowodzą, że coraz więcej podopiecznych korzysta z tej formy wsparcia, co jednocześnie przyczynia się do poprawy funkcjonowania rodzin objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Bezdomność

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona.

Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca w noclegowni albo schronisku dla osób bezdomnych. Schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które przystąpiły do kontraktu socjalnego, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej. Noclegownia zapewnia schronienie osobom bezdomnym, świadcząc tymczasową pomoc w postaci miejsca noclegowego, w ramach której umożliwia spędzenie nocy w warunkach gwarantujących ochronę życia i zdrowia. Tymczasowe schronienie może być udzielone również w formie ogrzewalni, która umożliwia interwencyjny, bezpieczny pobyt

w ogrzewanych pomieszczeniach wyposażonych, co najmniej w miejsca siedzące. W noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych, ogrzewalni mogą przebywać osoby zdolne do samoobsługi, których stan zdrowia nie zagraża zdrowiu i życiu innych osób przebywających w placówce. W szczególnie uzasadnionych sytuacjach dopuszcza się przebywanie osób pod nieznacznym wpływem alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych w placówkach dla bezdomnych.

Pomoc przyznawana w formie tymczasowego schronienia w ogrzewalni lub noclegowni nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej, a wydatki poniesione za udzieloną pomoc nie podlegają zwrotowi. Zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku za osoby bezdomne reguluje:

Uchwała nr XXVIII/329/2016 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 29.09.2016r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia niebędącymi jednostkami organizacyjnymi Miasta Kalisza realizującymi zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym, w których udzielane są osobom bezdomnym świadczenia w formie schronienia, posiłku oraz ubrania.

Tabela dotycząca odpłatności za pobyt w schronisku dla bezdomnych

Procentowy stosunek dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu na osobę w rodzinie odpowiednio do kryterium dochodowego	Wysokość odpłatności za pobyt w % liczona od dochodu osoby przebywającej w ośrodku wsparcia
do 100 %	Nieodpłatnie
powyżej 100 % do 150 %	40 %
powyżej 150 % do 200 %	60 %
powyżej 200 % do 250 %	80 %
powyżej 250 %	100 %

W 2016r. cztery osoby bezdomne były objęte odpłatnością za pobyt w placówkach dla osób bezdomnych. Pozostali bezdomni nie posiadali stałego źródła dochodu przekraczającego kryterium dochodowego.

Tabela dot. bezdomności na terenie Miasta Kalisza

	ROK 2015	ROK 2016
Liczba osób bezdomnych	189	185
w tym mieszkańców Kalisza	118	120

Niepokojącym zjawiskiem jest systematyczny wzrost liczby osób bezdomnych z terenu Miasta Kalisza.

Liczba osób bezdomnych, które przebywały na terenie miasta Kalisza i jednocześnie korzystały z różnego rodzaju form pomocy realizowanych przez MOPS w Kaliszu wynosiła w 2016 roku – 185 osób.

W roku 2016 zdecydowaną większość spośród tej liczby 120 osób stanowiły osoby, których ostatnim miejscem zameldowania na pobyt stały było Miasto Kalisz. Pozostałe 57 osób pochodziło najczęściej z terenu gmin ościennych, co jest spowodowane faktem, że na terenie tych gmin nie ma

wielu placówek dla osób bezdomnych, a Kalisz posiada dość szeroką ofertę dla tych osób. Ustawa o pomocy społecznej w sposób szczególny reguluje właściwość miejscową gminy w stosunku do osób bezdomnych. Art. 101 ust. 2 stanowi, że „w przypadku osoby bezdomnej właściwą miejscowo jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały”. Ust. 7 tego artykułu zawiera zapis zobowiązujący gminę właściwą ze względu na miejsce zamieszkania albo na ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały do zwrotu wydatków gminie, która przyznała świadczenia w miejscu pobytu. Tak sformułowane zapisy zobowiązują ośrodek pomocy społecznej do współdziałania z gminami, z których wywodzą się osoby bezdomne. Współpraca dotyczy zarówno postępowania w sprawie ustalenia uprawnień osób bezdomnych do świadczeń z pomocy społecznej, jak i dochodzenia zwrotu wydatków poniesionych na świadczenia udzielone na podstawie decyzji administracyjnych MOPS. Wypłacane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu świadczenia (zasiłki stałe, celowe na leki, odzież, pokrycie kosztów posiłków) dla osób spoza Kalisza są zwracane do budżetu miasta. Pracownik socjalny pracujący z osobami bezdomnymi przeprowadził 113 wywiadów na potrzeby innych ośrodków pomocy społecznej.

W 2016 roku na terenie Miasta Kalisza funkcjonowały 3 placówki, których działalność ukierunkowana była na zapewnienie schronienia dla osób bezdomnych:

- Schronisko im. Św. Brata Alberta przy ul. Warszawskiej 93 – 40 miejsc noclegowych dla mężczyzn,
- Noclegownia PCK, przy ul. Dobrzeckiej 2 – 40 miejsc noclegowych dla mężczyzn,
- „Ogrzewalnia” przy PCK w Kaliszu - otwarta w godzinach od 7 do 18, przeznaczona dla osób, które nie mają możliwości przebywania w ciepłych pomieszczeniach w ciągu dnia. Mogą tam przyrządzić sobie ciepły posiłek i napić się gorącej herbaty.

Ponadto osoby bezdomne z terenu Miasta Kalisza korzystały z placówek dla osób bezdomnych w innych miejscowościach, między innymi do Schroniska dla bezdomnych mężczyzn *Dom Św. Franciszka* w Ostrowie Wielkopolskim przy ul. Ledóchowskiego 8 oraz do Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Słupi pod Kępem, w którym zapewniana jest pomoc kobietom bezdomnym oraz kobietom z dziećmi. Obie placówki prowadzone są przez "Caritas" Diecezji Kaliskiej.

Nieliczni bezdomni pochodzący z Miasta Kalisza przebywali w innych miejscowościach i tam korzystali ze świadczeń pomocy społecznej. Kosztami tych świadczeń obciążony był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu. Czasowo jeden z bezdomnych mieszkańców Miasta Kalisza korzystał z pomocy w formie schronienia w Schronisku im. Św. Brata Alberta w Pleszewie a drugi ze Schroniska dla bezdomnych w Gdyni.

Każdego roku jesienią prowadzona jest akcja informacyjna dla osób bezdomnych dotycząca możliwości uzyskania pomocy na terenie Miasta Kalisza. W miejscach, gdzie gromadzą się bezdomni, np. dworcach: PKP, PKS, barach i punktach wydawania żywności są umieszczane informacje zawierające adresy placówek dla bezdomnych i innych miejsc, gdzie można uzyskać pomoc. W tym zakresie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ściśle współpracuje ze Strażą Miejską Kalisza, Komendą Miejską Policji w Kaliszu oraz Caritas Diecezji Kaliskiej. Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu wspólnie z przedstawicielami Straży Miejskiej, Policji i Caritas sprawdzają pustostany, tereny działkowe oraz inne miejsca gdzie przebywają

bezdomni. Osoby te są informowane o możliwościach uzyskania schronienia, możliwościach uzyskania pomocy finansowej, rzeczowej oraz poradnictwa.

Doświadczenia ubiegłych lat potwierdzają, że liczba miejsc zapewnienia pomocy osobom bezdomnym jest wystarczająca i zaspokaja potrzeby bezdomnych mieszkańców naszego miasta. Schronienie w naszych placówkach znajdują także liczni bezdomni spoza Kalisza, najczęściej z gmin ościennych, ale także z innych rejonów naszego kraju. W okresie długotrwałych mrozów wymienione placówki noclegowe zwiększają liczbę miejsc, wykorzystując jako miejsca noclegowe np. świetlice i inne pomieszczenia na co dzień służące do innych celów.

Efekty prowadzenia pracy socjalnej z osobami bezdomnymi

Oprócz pomocy w formie schronienia czy zasiłku, z osobami bezdomnymi prowadzona jest praca socjalna w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności. Osoby bezdomne otrzymują wsparcie i motywację do rozwiązywania ich problemów rodzinnych czy mieszkaniowych. Są aktywizowani do poszukiwania zatrudnienia, poszukiwania pracy oraz starań o własne mieszkanie. Osoby uzależnione są motywowane do podjęcia terapii i kierowane do odpowiednich placówek, oraz do Klubu Integracji Społecznej działającego przy MOPS w Kaliszu na spotkania z terapeutami uzależnień.

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że spośród osób bezdomnych:

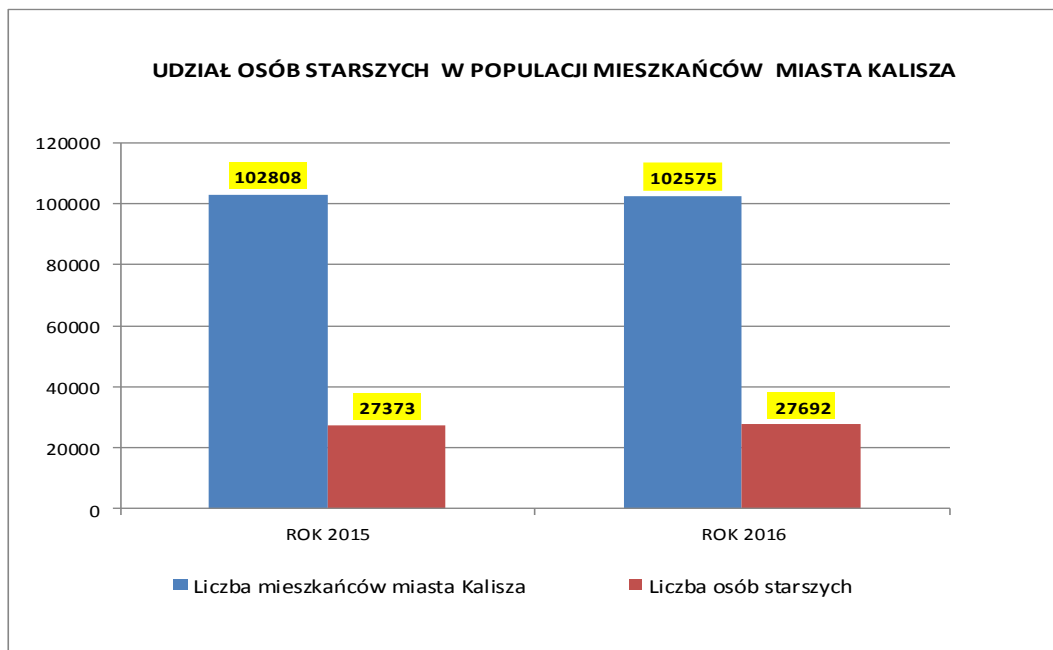
- 85 osób jest zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, co zwiększa możliwość uzyskania zatrudnienia oraz prawo do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- 15 osobom ustalono stopień niepełnosprawności,
- 36 osób uzyskało uprawnienia do zasiłku stałego,
- 9 osób pobierało zasiłek pielęgnacyjny,
- 17 osób podjęło terapię leczenia uzależnienia od alkoholu,
- 13 osób podjęło pracę stałą lub okresową,
- dla 35 osób bezdomnych wydano decyzje o nabyciu prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na okres 90 dni,
- 3 osoby uzyskało prawo do renty lub emerytury,
- 2 osoby bezdomne usamodzielnily się i zamieszkały w wynajętych mieszkaniach,
- 2 osoby zostały umieszczone w domu pomocy społecznej,
- Spośród ogółu bezdomnych 16 osobom udzielono pomocy w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego.

Pomoc osobom starszym oraz długotrwale i przewlekle chorym

Według danych Urzędu Statystycznego w Kaliszu na dzień **30 czerwca 2016r.** w mieście Kaliszu ogółem zamieszkiwało 102 575 osób w tym liczba osób starszych, za które zgodnie z ustawą z dnia 26.10.2015r. o osobach starszych (Dz. U. z 2015r. poz. 1705) uważa się osoby, które ukończyły 60 rok życia wynosiła 27 692 osoby, co stanowi 27% ogółu społeczności miasta Kalisza.

Dla porównania wg. danych Urzędu Statystycznego w Kaliszu:

- na dzień **31.12.2013r.** liczba mieszkańców ogółem wynosiła 103 997 osób w tym liczba osób starszych 25 415, co stanowi 24, 44% populacji,
- na dzień **31.12.2014r.** liczba mieszkańców ogółem wynosiła 103 373 osób w tym liczba osób starszych 26 741, co stanowi 25,87% populacji,
- na dzień **31.12.2015r.** liczba mieszkańców ogółem wynosiła 102 808 osób w tym liczba osób starszych 27 373, co stanowi 26,63% populacji.

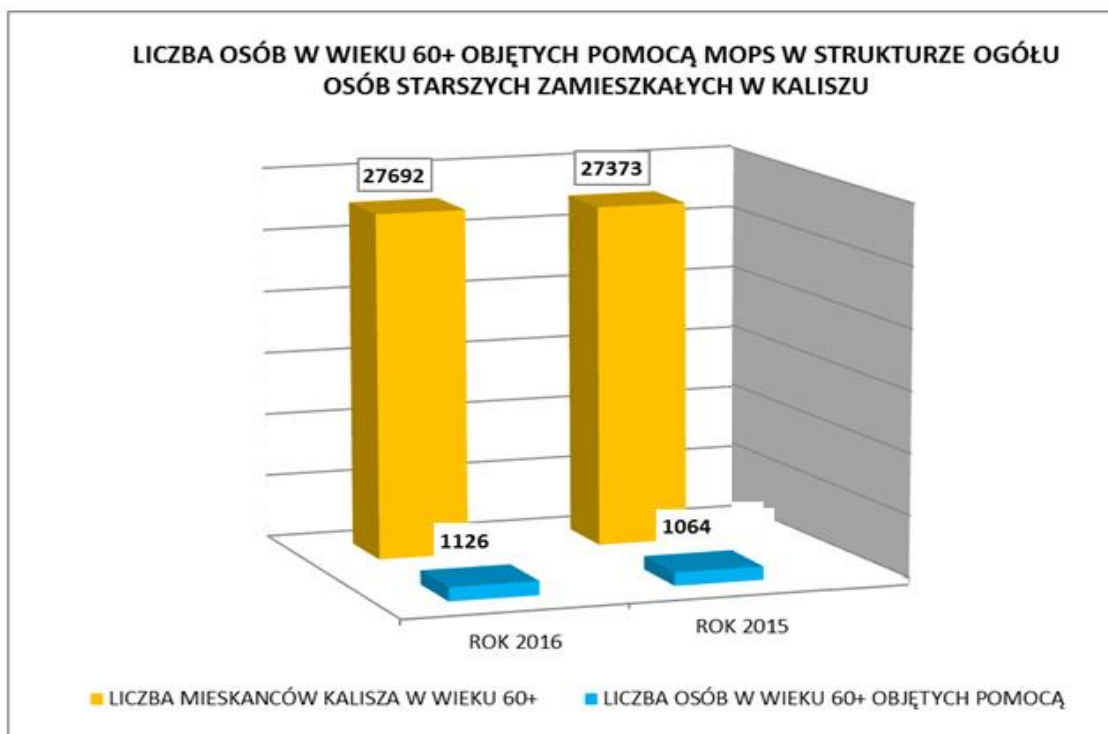

Źródło: dane Urzędu Statystycznego na dzień 31.06.2016r.

Dane te potwierdzają proces starzenia się społeczeństwa miasta Kalisza.

Spośród 27 692 osób starszych zamieszkujących w mieście Kaliszu pomocą i wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu w roku 2016 objętych zostało **1126 osób**, które ukończyły 60 rok życia.

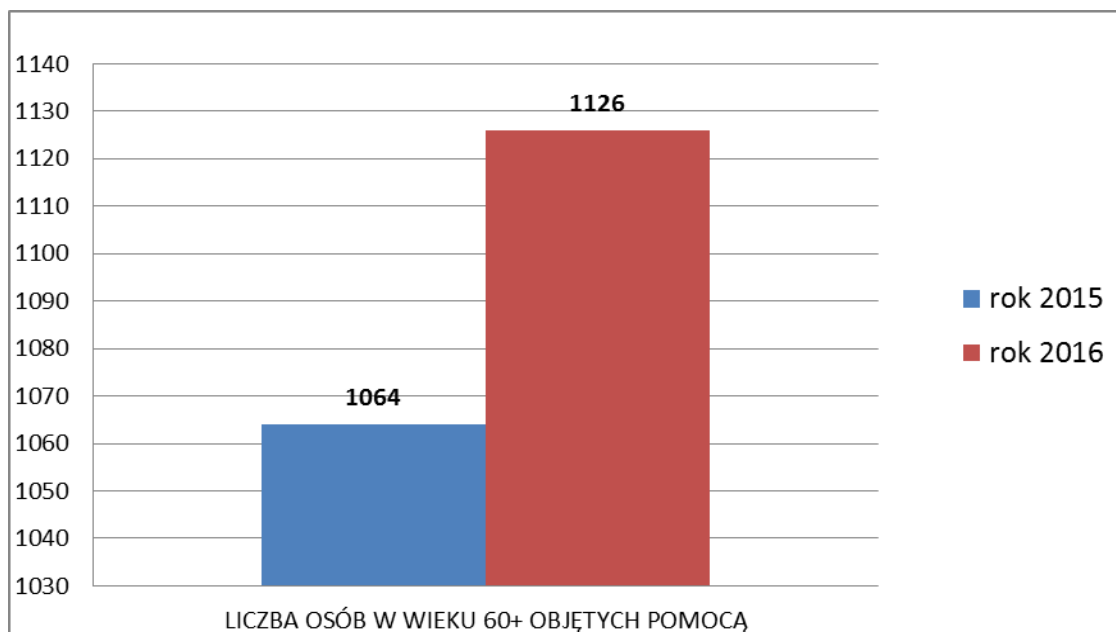
	ROK 2013	ROK 2014	ROK 2015	ROK 2016
Liczba mieszkańców miasta Kalisza w wieku 60+	25 415	26 741	27 373	27 692
Liczba osób w wieku 60+ objętych pomocą społeczną	910	994	1064	1126

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu, świadczy pomoc wszystkim osobom i rodzinom w przewyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, które nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Zadaniem MOPS jest stworzenie osobom starszym jak najlepszych warunków życia, umożliwianie im samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania oraz podejmowanie działań zapobiegających zjawisku nieużyteczności i alienacji poprzez świadczenie pomocy w wymiarze socjalnym, społecznym i kulturalnym.

POMOC MOPS ŚWIADCZONA OSOBOM STARSZYM

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu zaspakaja nie tylko podstawowe potrzeby osób starszych, ale także potrzeby wyższego rzędu poprzez działania podejmowane w Klubie Integracji Społecznej.

Podstawową zasadą przyjętą w pomocy społecznej na rzecz osób w starszym wieku jest pozostawienie ich w dotychczasowym środowisku zamieszkania tak długo jak tylko jest to możliwe. Zasada ta ma na celu zapewnienie im możliwości jak najdłuższego, samodzielnego funkcjonowania we własnym domu i środowisku rodzinnym oraz utrzymania sprawności dającej podstawę do niezależnego, aktywnego życia.

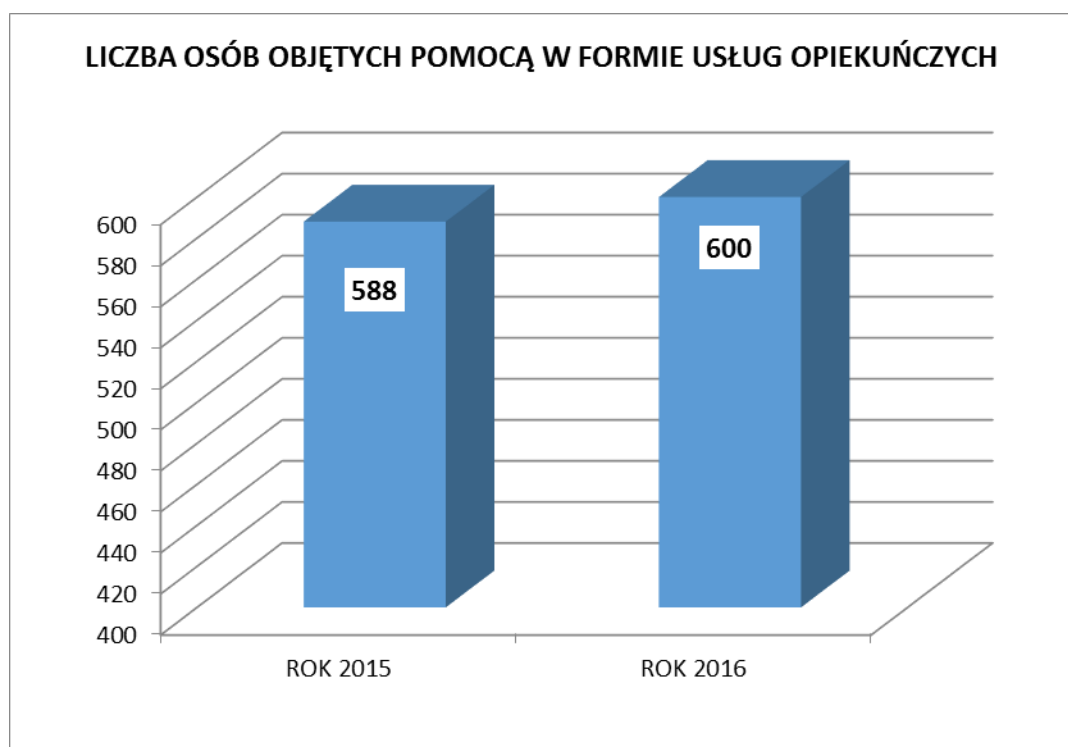
W zakresie pomocy i opieki decydujące o możliwości jak najdłuższego przebywania w dotychczasowym środowisku osób starszych są rozwinięte usługi opiekuńcze oraz sieć ośrodków wsparcia dziennego. Są to formy pomocy, które generują niższe koszty zagwarantowania opieki osobom starszym i przewlekle chorym od zapewnienia opieki w domach pomocy społecznej.

Usługi opiekuńcze

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych.

Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie nie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze dla osób starszych i przewlekle chorych obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

W 2016 roku usługi opiekuńcze świadczyły dwa podmioty: Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy w Kaliszu oraz Polski Czerwony Krzyż Zarząd Rejonowy w Kaliszu.

Usługi opiekuńcze są przyznawane osobom wymagającym opieki na podstawie decyzji administracyjnej wydawanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Rozliczenia godzin i kontrolę usług wykonuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu, a środki na realizację powyższego zadania są przekazywane organizacjom pozarządowym bezpośrednio z Urzędu Miejskiego w Kaliszu.

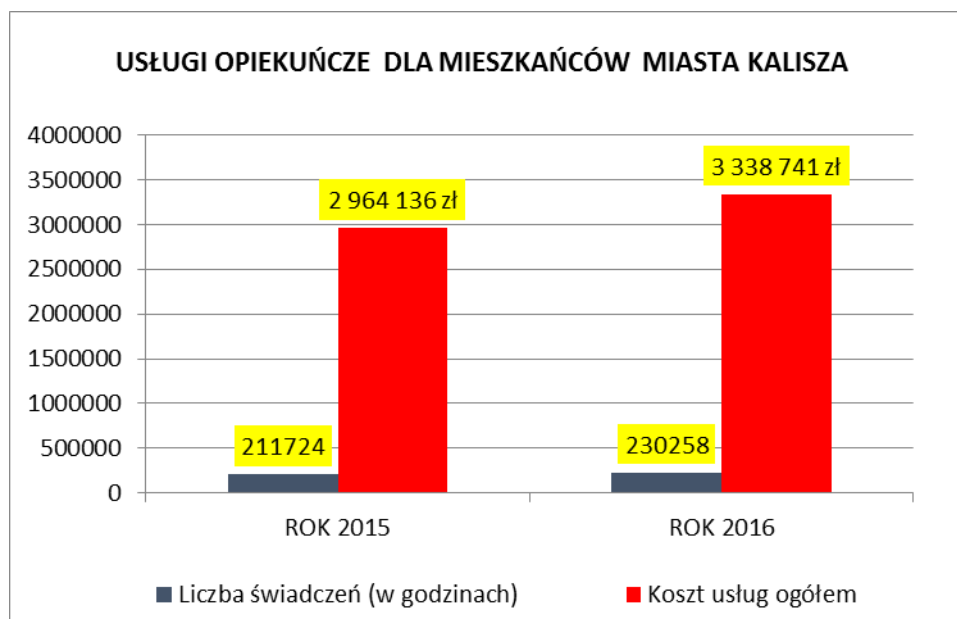
Koszt usług opiekuńczych w 2016 roku wyniósł **3 338 741,00 zł**.

łącznie zrealizowano **230 258 godzin** usług opiekuńczych.

Podmioty realizujące usługi opiekuńcze zostały wyłonione w drodze konkursu ofert.

W 2016 roku Polski Komitet Pomocy Społecznej w Kaliszu oraz Polski Czerwony Krzyż świadczyły usługi opiekuńcze dla 600 osób.

	ROK 2015	ROK 2016
Ilość osób objętych usługami opiekuńczymi	588	600
Liczba świadczeń (w godzinach)	211 724	230 258
Koszt usług opiekuńczych	2 964 136 zł	3 338 741 zł

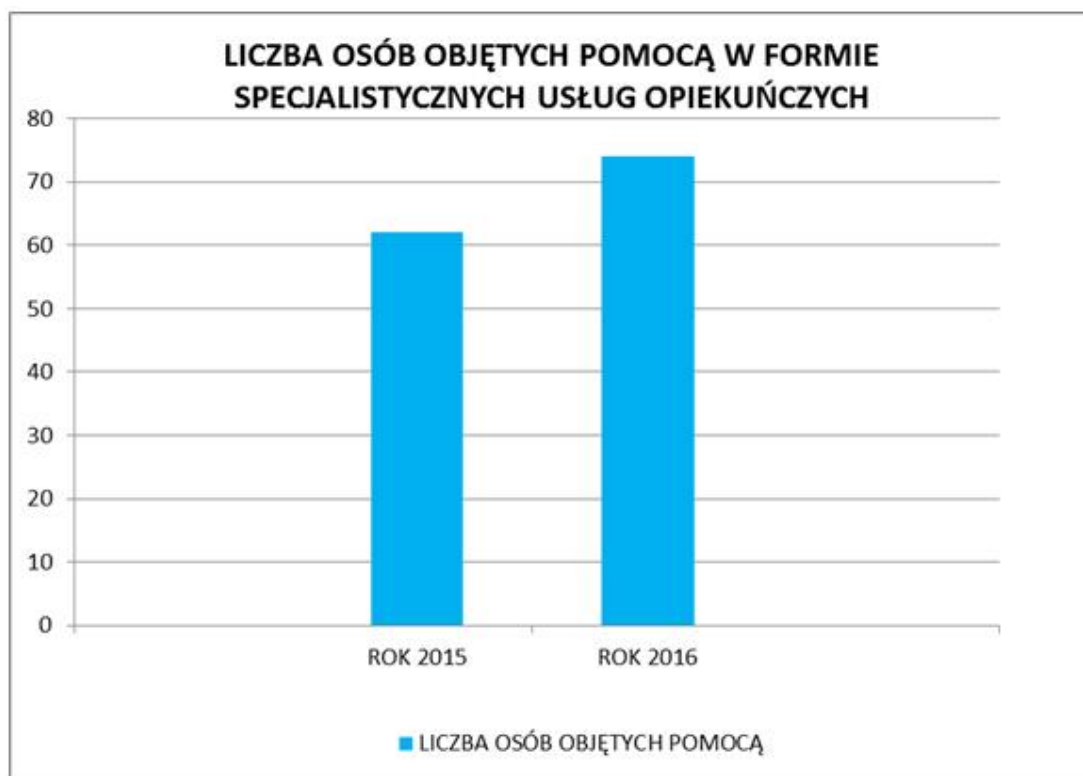

Stwierdzić należy, że wydatki związane z zapewnieniem opieki dla osób starszych i przewlekle chorych wymagających pomocy osób drugich znacznie wzrastają. Jest to efekt starzenia się społeczności Miasta Kalisza oraz migracji członków rodzin osób starszych, którzy dotychczas zapewniali pomoc i opiekę we własnym, rodzinnym zakresie.

Tabela przedstawia odpłatność od I 2016 roku do XII 2016 roku

Kryterium – 634 zł.	Osoba samotna(dochód od – do zł.)	Pełna odpłatność- 14,50 zł. (za 1 godz. usługi)
101-150%	640,34 – 951,00	5% - 0,73 zł.
151- 200 %	957,34 – 1268,00	10% - 1,45 zł.
201- 250 %	1274,34- 1585,00	15% - 2,18 zł.
251 – 300%	1591,34 – 1902,00	30% - 4,35 zł.
301- 400%	1908,34 – 2536,00	50% - 7,25 zł.
401 – 500%	2542,34 – 3170,00	70% - 10,15 zł.
powyżej 500 %	3170,01 zł	100% - 14,50 zł.
Kryterium – 514 zł.	• Na osobę w rodzinie	• Pełna odpłatność 14,50 zł
101- 150 %	519,14 – 771,00	10 %- 1,45 zł.
151-200 %	776,14 – 1028,00	15 % - 2,18 zł
201 – 250 %	1033,14 – 1285,00	20 % - 2,90 zł.
251 – 300 %	1290,14 – 1542,00	50 % - 7,25 zł
powyżej 301 %	1547,14 zł.	100% - 14,50 zł

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

W 2016 roku z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystały 74 osoby.

Wykonawcą specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi była Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Kaliszu.

Koszt usług wyniósł 601.485zł. Łącznie pracownicy Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Kaliszu wykonali 34.270 godzin specjalistycznych usług opiekuńczych. Podmiot realizujący usługi opiekuńcze został wyłoniony w drodze otwartego przetargu.

Osoby korzystające ze specjalistycznych usług opiekuńczych ponoszą częściową odpłatność za usługi. Z tego tytułu w 2016 roku uzyskano dochód w kwocie 50 822,47 zł.

Poniższe tabele przedstawiają ponoszoną przez podopiecznych odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze (osoba samotna i osoba w rodzinie)

Tabela przedstawia odpłatność obowiązującą od I 2016 roku do XII 2016 roku

Kryterium – 634 zł.	Osoba samotna (dochód od – do zł.)	Pełna odpłatność-w zł. dni robocze (R) - 15 zł dni wolne (W) – 30 zł	
Powyżej		R	W
100,00 % – 132,50 %	634,01 – 840,05	1,50 % - 0,22 zł.	0,45 zł
132,50 % – 165,00 %	840,06 – 1046,10	3,00 % - 0,45 zł.	0,90 zł
165,00 % – 187,50 %	1046,11 – 1188,75	5,00 % - 0,75 zł.	1,50 zł
187,50 % – 220,00 %	1188,76 – 1394,80	7,00 % - 1,05 zł.	2,10 zł
220,00 % – 237,50 %	1394,81 – 1505,75	11,00 % - 1,65 zł.	3,30 zł
237,50 % – 255,00 %	1505,76 – 1616,70	15,00 % - 2,25 zł.	4,50 zł
255,00 % – 265,00 %	1616,71 – 1680,10	22,50 % - 3,37 zł	6,75 zł
265,00 % – 275,00 %	1680,11 – 1743,50	30,00 % - 4,50 zł	9,00 zł
275,00 % – 282,50 %	1743,51 – 1791,05	45,00 % - 6,75 zł	13,50zł
282,50 % – 290,00 %	1791,06 – 1838,60	60,00 % - 9,00 zł	18,00 zł
290,00 % – 310,00 %	1838,61 – 1965,40	75,00 % - 11,25 zł	22,50 zł
310,00 % – 330,00 %	1965,41 – 2092,20	90,00 % - 13,50 zł	27,00 zł
powyżej 330%	2092,21 zł	100,00% - 15,00 zł.	30,00 zł
Kryterium–634 zł. dla osoby samotnie gospodarującej i w rodzinie	Dochód w zł. osoby samotnie gospodarującej lub na osobę w rodzinie	Pełna odpłatność – zł	
		R	W
100,00 % – 132,50 %	634,01 – 840,05	3,5% - 0,52 zł.	1,05 zł
132,50 % – 165,00 %	840,06 – 1046,10	7% - 1,05 zł.	2,10 zł
165,00 % – 187,50 %	1046,11 – 1188,75	11% - 1,65 zł.	3,30 zł
187,50 % – 220,00 %	1188,76 – 1394,80	15% - 2,25 zł.	4,50 zł
220,00 % – 237,50 %	1394,81 – 1505,75	20% - 3,00 zł.	6,00 zł
237,50 % – 255,00 %	1505,76 – 1616,70	25% - 3,75 zł.	7,50zł
255,00 % – 265,00 %	1616,71 – 1680,10	32,50%-4,87 zł	9,75 zł
265,00 % – 275,00 %	1680,11 – 1743,50	40 %- 6,00 zł	12,00 zł
275,00 % – 282,50 %	1743,51 – 1791,05	55 % - 8,25 zł	16,50 zł
282,50 % – 290,00 %	1791,06 – 1838,60	70 % -10,50 zł	21,00 zł
290,00 % – 310,00 %	1838,61 – 1965,40	85 % -12,75 zł	25,50 zł
310,00 % – 330,00 %	1965,41 – 2092,20	100 %-15,00 zł	30,00 zł
powyżej 330%	2092,21 zł		

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu od października 2016r. zapewniał także specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży upośledzonej umysłowo lub wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych. Zakres świadczonych usług obejmował uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, rehabilitację fizyczną i usprawnianie w różnych formach terapii zaburzonych funkcji organizmu, wspieranie psychologiczno pedagogiczne i edukacyjno – terapeutyczne zmierzające do aktywizacji a także zapewnianie dzieciom i młodzieży dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno – wychowawczych. W 2016 roku usługi specjalistyczne dla 5 dzieci świadczyły Centrum

Wspomaganie Rozwoju Dziecka „PAPILIO” Sp. z o.o. oraz Nowa Nadzieja – Fundacja Na Rzecz Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym w Kaliszu. Łączny koszt w 2016r. wyniósł 18.390zł.

Odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży upośledzonej umysłowo lub wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych na 2016.

<u>Kryterium–634 zł.</u> dla osoby samotnie gospodarującej <u>i w rodzinie)</u>	• <u>Dochód w zł.</u> na osobę w rodzinie	• <u>Pełna odpłatność – zł</u> <u>dni robocze (R) - 60 zł</u>
do 634 zł =100%	Nieodpłatnie	nieodpłatnie
pow.100 % -132,50%	634,01 – 840,05	3,5% - 2,10 zł.
132,50%-165 %	840,06 – 1046,10	7% - 4,20 zł.
165 % -187,50 %	1046,11- 1188,75	11% - 6,60 zł.
187,50 %-220 %	1188,76– 1394,80	15% - 9,00 zł.
220 % – 237,50%	1394,81 –1505,75	20% - 12,00 zł.
237,50 %-255%	1505,76 –1616,70	25% - 15,00 zł.
255 % – 265%	1616,71- 1680,10	32,50%- 19,50 zł
265 % – 275%	1680,11 - 1743,50	40 %- 24,00 zł
275 % – 282,50%	1743,51 – 1791,05	55 % - 33,00 zł
282,50 %-290%	1791,06 – 1838,60	70 % - 42,00 zł
290 % - 310%	1838,61 – 1965,40	85 % - 51,00 zł
310 % - 330 %	1965,41 – 2092,20	100 %- 60,00 zł
powyżej 330%	<u>100% - 2092,21 zł</u>	100% - 60,00 zł

Odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży upośledzonej umysłowo lub wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych na 2016

<u>Kryterium–634 zł.</u> dla osoby samotnie gospodarującej <u>i w rodzinie)</u>	• <u>Dochód w zł.</u> na osobę w rodzinie	• <u>Pełna odpłatność – zł</u> <u>dni robocze (R) - 70 zł</u>
do 634 zł =100%	nieodpłatnie	nieodpłatnie
pow.100 % -132,50%	634,01 – 840,05	3,5% - 2,45 zł.
132,50%-165 %	840,06 – 1046,10	7% - 4,90 zł.
165 % -187,50 %	1046,11- 1188,75	11% - 7,70 zł.
187,50 %-220 %	1188,76– 1394,80	15% - 10,50 zł.
220 % – 237,50%	1394,81 –1505,75	20% - 14,00 zł.
237,50 %-255%	1505,76 –1616,70	25% - 17,50 zł.
255 % – 265%	1616,71- 1680,10	32,50%- 22,75 zł
265 % – 275%	1680,11 - 1743,50	40 %- 28,00 zł
275 % – 282,50%	1743,51 – 1791,05	55 % - 38,50 zł
282,50 %-290%	1791,06 – 1838,60	70 % - 49,00 zł
290 % - 310%	1838,61 – 1965,40	85 % - 59,50 zł
310 % - 330 %	1965,41 – 2092,20	100 %- 70,00zł
powyżej 330%	<u>100% - 2092,21 zł</u>	100% - 70,00 zł

Umieszczanie w domach pomocy społecznej.

Prawne podstawy umieszczania w domu pomocy społecznej

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej (art. 54 ust.1 ustawy o pomocy społecznej).

Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej

Za osoby umieszczone po 1 stycznia 2004 roku w myśl art. 61 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
- małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

Odpłatność mieszkańców DPS

Mieszkaniec domu wnosi opłatę w kwocie stanowiącej 70% swojego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% tego dochodu. Opłata ta jest wnoszona bezpośrednio do domu pomocy społecznej, w którym dana osoba przebywa.

Osoby zobowiązane do ponoszenia opłat za pobyt w DPS członków rodzin

Małżonek, zstępni przed wstępnymi opłatę za pobyt członka rodziny w DPS wnoszą zgodnie z umową zawartą w trybie art. 103 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej ($634 \text{ zł} \times 300\% = 1.902\text{zł}$), jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium,
- w przypadku osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie ($514 \text{ zł} \times 300\% = 1.542 \text{ zł}$), z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2016 roku uzyskał dochód w wysokości 307 188,28 zł. stanowiący partycypację osób zobowiązanych do utrzymania mieszkańców DPS.

Spośród mieszkańców przebywających w domach pomocy społecznej 192 osób posiadało rodziny zobowiązane do alimentacji, w stosunku do 70 osób rodziny uczestniczyły w kosztach utrzymania bliskich w domu pomocy społecznej.

W stosunku do 122 osób rodzina nie partycypowała w kosztach z uwagi na dochód nie kwalifikujący do ustalenia opłaty za pobyt członka rodziny w DPS. W stosunku do 7 mieszkańców DPS rodzina pokrywała pełen koszt odpłatności. W ciągu roku 5 mieszkańców DPS miało ustaloną odpłatność w wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania w DPS.

Natomiast 130 mieszkańców domów pomocy społecznej to osoby samotne, nie posiadające bliskiej rodziny w stosunku do nich Miasto Kalisz pokrywało pozostałe koszty pobytu.

Odpłatność gminy

Gmina, z której osoba została skierowana do DPS ponosi odpłatność w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej, a opłatami wnoszonymi przez mieszkańca domu i osoby zobowiązane.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dopłaca do pobytu mieszkańców przebywających w domach pomocy społecznej. Dopłaty te są zróżnicowane, w zależności od typu domu i wysokości miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w poszczególnych DPS, do których są kierowani mieszkańcy Miasta Kalisza.

Średnia dopłata Gminy Kalisz do mieszkańca Kalisza w domach pomocy społecznej wynosiła 2.681,88 zł.

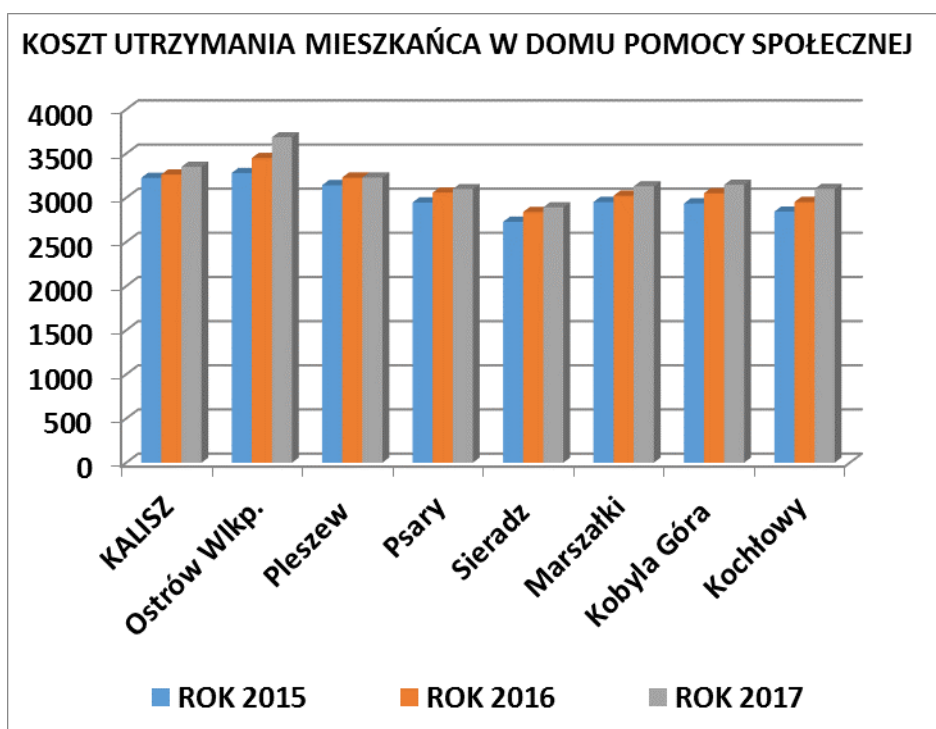
Koszty miesięcznego utrzymania mieszkańca w Domach Pomocy Społecznej, w których byli umieszczeni mieszkańcy Kalisza

Domy Pomocy Społecznej	Ilość osób	Miesięczny koszt pobytu jednego mieszkańca	Koszt poniesiony przez miasto Kalisz w skali roku
DPS Kalisz	182	3 264,34 zł	3.554 390,94 zł.
DPS Baszków	5	3 380,00 zł	74 663,85 zł.
DPS Biskupice	1	2 268,48, zł	29 116,22 zł.
DPS Chlebno	3	3 175,00 zł	87 614,81 zł.
DPS Chróscin-Wieś	6	2 562,68 zł	134 584,88 zł.
DPS Chumietki	1	2.956,00 zł.	10 127,96 zł.
DPS Falmierowo	3	3 036,86 zł	78 456,66 zł.
DPS Fabianów	3	2 999,00 zł.	84 490,59 zł.
DPS Gębice	1	3 535,43 zł.	8 474,52 zł.
DPS Kobyla Góra	8	3 051,00 zł	200 052,96 zł.
DPS Kochłowy	9	2 953,00 zł	177 742,27 zł.
DPS Konin	2	3 200,00 zł	35 788,78 zł.
DPS Kraków	1	3 842,00 zł.	35 383,61 zł.
DPS Lisków	13	3 092,88 zł	274 787,24, zł.
DPS Marszałki	11	3 024,00 zł	298 917,81 zł.
DPS Mielżyn	4	3 740,60 zł	174 656,88 zł.
DPS Miechów	1	2 805,00 zł	1.615,40 zł.
DPS Ostrów Wlkp.	3	3 450,42 zł	98 723,64 zł.
DPS Osiek	1	3 147,00 zł	29 512,76 zł.
DPS Pleszew	16	3 164,00 zł	432 568,61 zł.

DPS Psary	21	3 059,16 zł.	547 456,18 zł.
DPS Pakówka	3	2 987,00 zł.	56 948,42 zł.
DPS Rzetnia	1	3 100,00 zł.	30 380,54 zł.
DPS Roźdżały	7	2 839,08 zł.	166 894,38 zł.
DPS Sieradz	7	2 839,08 zł.	68 635,20 zł.
DPS Skęczniew	3	3 147,26 zł.	73 686,66 zł.
DPS Skubarczewo	1	3 236,00 zł.	26 797,11 zł.
DPS Ślesin	2	3 734,37 zł.	58 413,66 zł.
DPS Wielka Nieszawka	1	3 001,69 zł.	16 198,80 zł.
DPS Wielen	1	3 319,00 zł.	9 509,19 zł.
DPS Zimnowoda	1	3 195,50 zł.	31 939,80 zł.

Źródło: dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

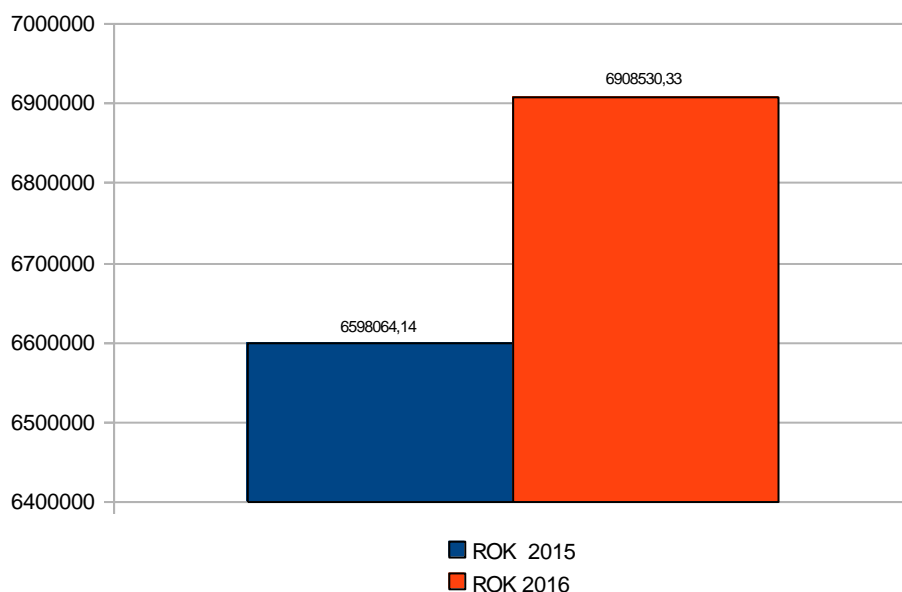
WZROST ŚREDNIEGO MIESIĘCZNEGO KOSZTU UTRZYMANIA MIESZKAŃCA W DPS				
	ROK 2014	ROK 2015	ROK 2016	ROK 2017
KALISZ	3207,04	3225,84	3264,34	3349,96
Ostrów Wielkopolski	3267,28	3280,51	3450,42	3684,69
Pleszew	2998,00	3143,27	3229,22	3229,22
Psary	2908,04	2947,68	3059,16	3097,71
Sieradz	2691,03	2727,98	2839,08	2891,90
Marszałki	2840,00	2953,00	3024,00	3130,00
Kobyła Góra	2830,00	2937,00	3051,00	3147,00
Kochłowy	2819,00	2843,00	2953,00	3100,00

W 2016 roku 322 mieszkańców pochodzących z Miasta Kalisza przebywało w domach pomocy społecznej i na ten cel wydatkowano środki w wysokości 6.908 530,33zł. Dla porównania w roku 2015 na ten cel wydatkowano 6.598 064,14zł.

W roku 2015 w domach pomocy społecznej przebywało 307 mieszkańców pochodzących z Miasta Kalisza.

Wydatki na Domy Pomocy Społecznej

W 2016 roku 150 osób zostało zakwalifikowanych do skierowania do DPS (28 wniosków z 2015r. i 122 z 2016 r.). Umieszczonych zostało łącznie 73 osoby (48 osób w Kaliszu i 25 osób w domach pomocy społecznej poza Kaliszem).

Na podstawie analizy danych stwierdzić należy, że wzrost kosztów utrzymania mieszkańców Domu Pomocy Społecznej oraz starzenie się społeczeństwa Miasta Kalisza generują znaczne koszty świadczeń pomocy społecznej na rzecz osób starszych. W związku z powyższym długofalowa polityka senioralna w perspektywie czasu będzie związana ze znacznym wzrostem wydatków w budżecie Miasta Kalisza związanych z pomocą ludziom starszym.

Klub Integracji Społecznej

Klub Integracji Społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej został utworzony w 2005 roku.

Podstawą prawną do funkcjonowania Klubów Integracji Społecznej jest ustawa z dnia 13.06.2003r. o zatrudnieniu socjalnym.

Klub Integracji Społecznej czynny jest od poniedziałku do piątku wg ustalonego harmonogramu zajęć. Zajęcia odbywają się w godzinach popołudniowych i popołudniowych. KIS znajduje się w siedzibie Ośrodka przy ul. Granicznej 1A, stąd też wiele osób korzysta ze wsparcia Klubu przy okazji pobytu w Ośrodku (np. poradnictwo, doradztwo zawodowe, bezpłatny dostęp do Internetu, uczestnictwo w grupach wsparcia, warsztatach, konsultacjach, spotkaniach okolicznościowych).

Głównym celem Klubu jest minimalizowanie zagrożeń związanych ze skutkami wykluczenia społecznego poprzez reintegrację społeczną i zawodową umożliwiającą powrót na otwarty rynek pracy. Klienci obejmowani są wsparciem indywidualnym i grupowym. W Klubie Integracji Społecznej odbywało się szereg działań adresowanych do podopiecznych MOPS tj;

- **Konsultacje indywidualne z psychologiem 114 osób zostało objętych** pomocą psychologiczną **przeprowadzono 79 wizyt domowych**. W rodzinach osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa psychologicznego funkcjonuje 298 osób. Konsultacje psychologiczne obejmowały udzielanie wsparcia osobom w trudnych sytuacjach życiowych, wykazującym potrzebę pomocy w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, szczególnie tych związanych z zaburzeniami psychicznymi. W tym zakresie szeroko współpracowano z psychiatrami z Poradni Zdrowia Psychicznego (Multimed). W rozwiązywaniu problemów wychowawczych, szkolnych i innych dotyczących dzieci i młodzieży współpracowano z asystentami rodziny. Po wstępnych konsultacjach osoby z problemem uzależnienia kierowano do specjalistów terapii uzależnień.
 - **Doradztwo zawodowe**
Konsultacje indywidualne oraz warsztaty z doradcą zawodowym dla osób długotrwale bezrobotnych, które odbywały się w każdy wtorek tygodnia. Z pomocy **doradcy zawodowego skorzystały 53 osoby**. Zajęcia miały na celu poznanie własnego potencjału zawodowego, poznanie sposobów skutecznej autoprezentacji, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej oraz tworzenie profesjonalnego CV.
 - **Konsultacje i warsztaty dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych** , które były prowadzone przez certyfikowanych specjalistów terapii uzależnień. Celem spotkań jest przekazanie podstawowej wiedzy dotyczącej substancji psychoaktywnych, mechanizmów uzależnień, nawrotów do uzależnienia i sposobów radzenia sobie z nimi oraz wskazania instytucji działających na rzecz osób uzależnionych i ośrodków stacjonarnego leczenia uzależnień. Wskazywano również członkom rodziny możliwość prawnych działań związanych z uzależnieniami. Spotkania odbywały się 2 raz w tygodniu w godzinach popołudniowych.
- Grupa wsparcia dla osób z problemem uzależnienia – 83 spotkania oraz konsultacje indywidualne w ilości 410 porad.**

- **Indywidualne konsultacje oraz grupowe spotkania dla osób doświadczających przemocy**
Cykl półtoragodzinnych spotkań odbywających się w Klubie Integracji Społecznej miał na celu wsparcie, wzmocnienie ofiar przemocy oraz wykrycie i korektę nieprawidłowych schematów zachowań. Grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy umożliwiała jej uczestnikom wymianę doświadczeń i poprawę własnych zachowań.
Odbyło się 8 spotkań w których uczestniczyło 6 osób.
- **Grupa wsparcia dla osób z depresją**, której adresatami były osoby zmagające się z tą chorobą. Spotkania dawały możliwość rozmowy na temat choroby, dzielenie się własnymi przeżyciami i doświadczeniami z tym związanymi z osobami, które przechodzą przez podobne doświadczenia. Stwarzały okazję do otwarcia się i porozmawiania w bezpiecznej atmosferze zrozumienia i akceptacji z ludźmi, którzy rozumieją problem. Jednocześnie był to czas i możliwość nauki sposobów radzenia sobie z chorobą.
Odbyło się 6 spotkań, w których brały udział 4 osoby.
- **Grupa wsparcia „Rodzina razem”** w której brali udział rodzice wraz z dziećmi. Celem spotkań było omawianie problemów w relacjach między rodzicami a młodzieżą wchodzącą w trudny wiek dorastania. Pracownicy socjalni, którzy byli inicjatorami i organizatorami grupy między innymi czuwali nad przebiegiem spotkań a także promowali wspólne spędzenie czasu wolnego przez rodziny, zaprezentowali wiele zabaw i gier integracyjnych, które mogą być wykorzystane w życiu codziennym zamiast spędzania czasu „w pojedynkę” np. przed komputerem.
Odbyło się 5 spotkań w których wzięło udział 21 osób dorosłych oraz 16 dzieci.
- **Punkt dostępu do Internetu**
W ramach aktywnego poszukiwania pracy do KIS zostało skierowanych przez pracowników socjalnych **45 osób**, które przeglądały oferty pracy dostępne w Internecie. Osoby korzystające z punktu mogły otrzymać pomoc w pisaniu listu motywacyjnego itp.
- **Organizowanie nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne** do wykonywania której Sąd Rejonowy w Kaliszu skierował **12 osób**, które realizowały prace porządkowe na terenie obiektów i terenów zajmowanych przez tut. Ośrodek.
- **Spotkanie choinkowe dla dzieci „Motomikołaje”** około 70 motocyklistów, z Kalisza, Ostrowa Wlkp. i powiatu pleszewskiego ubranych w stroje Mikołaja obdarowali **40 dzieci** z rodzin objętych pomocą tut Ośrodka paczkami świątecznymi .
- **Warsztaty kreatywności**, celem których było podniesienie świadomości uczestników oraz wykorzystania własnej wyobraźni i kreatywności w tworzeniu atmosfery świąt. Uczestnicy warsztatów uczyli się florystyki, wykonywali bowiem ikebany, stroiki świąteczne, bukiety. Ponadto dekoracje świąteczne(kurczaki, malowanie pisanek, lampiony, bałwanki, sowy z szyszek). Podczas zajęć uczestnicy uczyli się także pakowania prezentów i własnoręcznego przygotowywania kartek okolicznościowych.
W warsztatach brało udział 6 osób dorosłych, 4 dzieci.
- **Grupa wsparcia dla osób niepełnosprawnych**, której celem było wspieranie osób niepełnosprawnych, zapobieganie ich wykluczeniu, aktywizacja społeczna i zawodowa oraz zapoznanie ich z dostępnymi programami oraz przysługującymi uprawnieniami odbyło się **6 spotkań w których brało udział 6 osób.**

- **Realizacja projektu pn. „Aktywny Senior” w którym bierze udział 30 osób.** W ramach projektu odbywały się spotkania okolicznościowe z okazji świąt „Dzień kobiet”, „Tłusty czwartek”, „Śniadanie Wielkanocne”, „Dzień Seniora”, „Boże Narodzenie”. Spotkania tematyczne, warsztaty kulinarne oraz spotkania z interesującymi osobami np.: spotkanie z bibliotekarką, z autorem książek, z aktorem. Wycieczki rekreacyjne, zwiedzanie muzeów, piknik integracyjny, pikniki zdrowotne, pogadanki, udział w konferencjach w PWSZ (**ogółem 22 spotkania**).

- **Warsztaty pt. „ Dorastanie bez agresji"**

W zajęciach **uczestniczyło 11 dzieci** – uczących się w szkole podstawowej, które na co dzień wychowują się w rodzinnej pieczy zastępczej. Zajęcia odbywały się dwa razy w miesiącu. Zajęcia odbywały się metodą warsztatową, przy wykorzystaniu ćwiczeń mających swoje źródło w pedagogice zabawy. Główny cel programu to rozwijanie postawy asertywnej, podnoszenie samooceny, budowanie poczucia bezpieczeństwa w grupie, poprawa komunikacji interpersonalnej. Ponadto prowadzący zajęcia umożliwiali uczestnikom: odreagowanie napięć emocjonalnych, przełamanie lęków związanych z sytuacjami trudnymi, kształtowanie poczucia własnej wartości i godności osobistej, rozwijanie umiejętności rozpoznawania czynników wywołujących uczucie gniewu, uświadomienie sobie barier w kontaktach społecznych i rozwijanie umiejętności rozpoznawania i nazywania swoich emocji.

- **Grupa wsparcia dla matek samotnie wychowujących dzieci.** Spotkania odbywały się w Klubie Integracji Społecznej. **Ogółem odbyło się 5 spotkań w których uczestniczyło 6 osób.** Celem grupy było: dzielenie się doświadczeniami w pokonywaniu trudności związanych z samotnym macierzyństwem; wsparcie emocjonalne, budowanie siły, nadziei i poczucia własnej wartości; zwalczanie bezradności wobec trudnych sytuacji wynikających z samotnego macierzyństwa; wymiana użytecznych informacji, edukacja; szukanie wspólnych rozwiązań dla przedstawionych problemów.

- **Program Aktywizacja i Integracja**

W 2016 roku w porozumieniu z Powiatowym Urzędem Pracy w Kaliszu był realizowany Program Aktywizacja i Integracja, określony w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004r o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Realizacja Programu Aktywizacja i Integracja w okresie od 18.04.2016r. do 03.12.2016r. miała na celu rozwinięcie umiejętności –kompetencji społecznych oraz powrót do aktywności społecznej i zawodowej jego uczestników w szczególności poprzez poradnictwo specjalistyczne, grupowe zajęcia warsztatowe oraz udział w grupach wsparcia.

W ramach Programu Aktywizacja i Integracja przeprowadzone zostały działania w zakresie aktywizacji, integracji społecznej osób bezrobotnych, posiadających określony przez PUP III profil pomocy, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, realizujących kontrakty socjalne. Osoby bezrobotne biorące udział w programie to osoby z dysfunkcjami oraz problemami powodującymi obniżenie szans na rynku pracy (alkoholizm, brak wykształcenia, brak doświadczenia zawodowego, niskie kwalifikacje zawodowe oraz długotrwałe pozostawanie bez pracy), które cechuje brak lub znacząco obniżona motywacja

do podjęcia pracy.

Cel zadania

- Rozwinięcie bądź wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej.
- Zapobieganie procesom wykluczenia społecznego.
- Podniesienie jakości życia uczestników biorących udział w Programie Aktywizacja i Integracja.
- Podniesienie samodzielności w funkcjonowaniu w życiu rodzinnym, zawodowym i społecznym.
- Przywracanie możliwości lub zdolności uzyskania zatrudnienia lub innej aktywności zawodowej.

W ramach programu przeprowadzone były działania w zakresie aktywizacji i integracji dla 20 osób długotrwale bezrobotnych. Działania z zakresu integracji społecznej realizowane były w Klubie Integracji Społecznej w wymiarze 40 godzin miesięcznie w proporcji 10 godzin tygodniowo **przez okres 6 miesięcy.**

W bloku aktywizacji zawodowej uczestnicy wykonywali prace społecznie użyteczne w ilości 40 godzin miesięcznie w jednostkach organizacyjnych Miasta Kalisza:

Prace społecznie użyteczne

Na organizowanie prac społecznie użytecznych z budżetu miasta w roku 2016 wydatkowano **30.025,08 zł tj. 40% całości zadania.** Pozostała kwota czyli 45.037,62zł została zrefundowana z Funduszu Pracy będącego w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy.

W 2016 roku do wykonywania prac społecznie użytecznych było przygotowanych 50 miejsc pracy w okresie od 18 kwietnia do 3 grudnia. Do wykonywania tych prac były skierowane osoby posiadające ustalony przez Powiatowy Urząd Pracy II profil pomocy oraz III profilu w ramach Programu Aktywizacja i Integracja. Dzięki pracom społecznie użytecznym osoby, które do tej pory borykały się z problemem ubóstwa i bezrobocia mieli szansę na wykorzystanie swoich możliwości i uprawnień w celu wypracowania własnych dochodów oraz na przywrócenia do życia zawodowego co przeciwdziała dalszej izolacji społecznej.

Podmioty, w których wykonywano prace społecznie użyteczne:

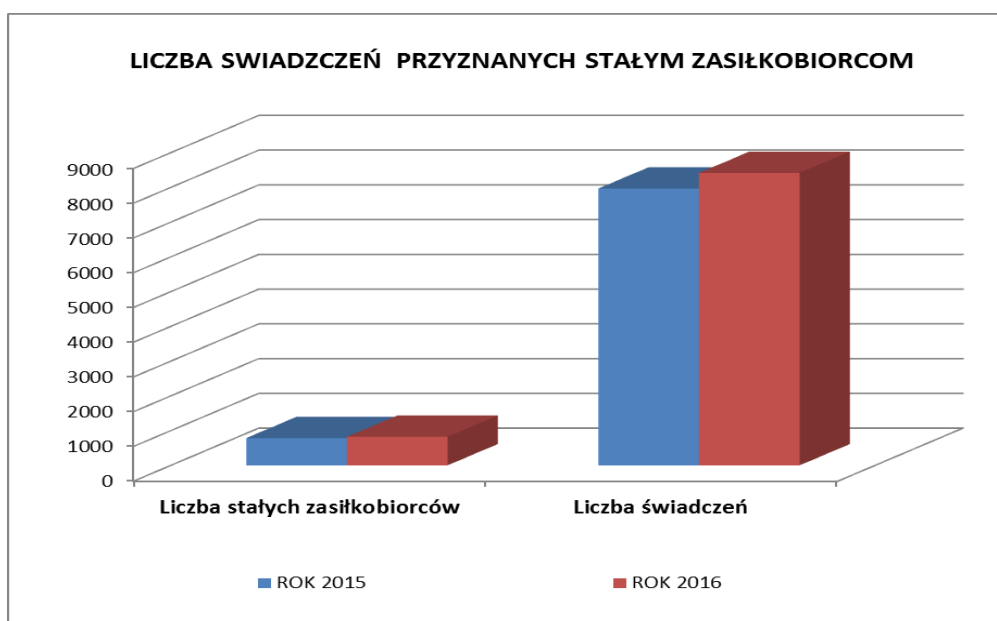
Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych, Dom Pomocy Społecznej, Dzienny Dom Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan”, Centrum Interwencji Kryzysowej, Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Straż Miejska, Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna Nr 1, Zespół Szkół Nr 7, Zespół Szklono Przedszkolny Nr 1, Zespół Szklono Przedszkolny Nr 2, Publiczne Przedszkole Nr 19, Publiczne Przedszkole Nr 30, Szkoła Podstawowa Nr14, Szkoła Podstawowa Nr23, II Liceum Ogólnokształcące.

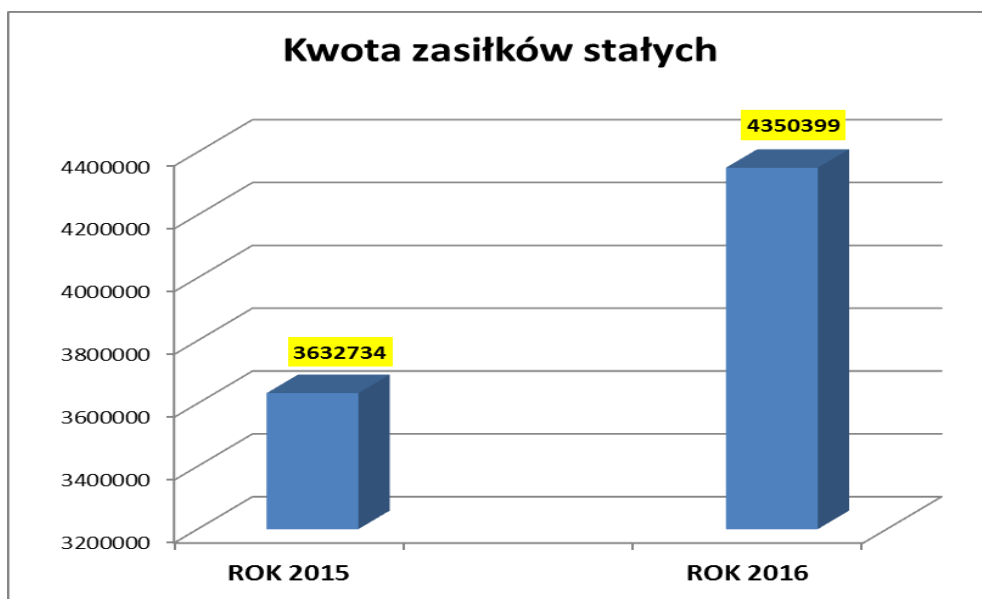
Zasiłki i pomoc w naturze

W 2016 roku wpłynęło do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu 12706 wniosków o pomoc finansową lub w naturze.

Zasiłki i pomoc w naturze udzielone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2016 r.

W roku 2016 wypłata zasiłków stałych dla 821 osób ogółem wynosiła 4 350 399zł (w tym osoby samotnie gospodarujące, uprawnione do zasiłku stałego stanowiły grupę 699 osób, którym łącznie wypłacono 7235 świadczeń na łączną kwotę 3 948 798 zł). Natomiast w roku 2015 wypłata zasiłków stałych dla 786 osób ogółem wynosiła 3 632 734zł (w tym osoby samotnie gospodarujące, uprawnione do zasiłku stałego stanowiły grupę 669 osób, którym łącznie wypłacono 6697 świadczeń na łączną kwotę 3 270 749 zł). Z danych tych wynika, że **wydatki na wypłatę zasiłków stałych w roku 2016 wzrosły o kwotę 717 665 zł**, w tym dla osób samotnie gospodarujących o kwotę 678 049 zł. Zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (art. 37 ust. 1 pkt 1) lub pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie (art. 37 ust1 pkt 2). Zasiłek stały ustala się w wysokości: w przypadku osoby samotnie gospodarującej – różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 604 zł miesięcznie. Natomiast w przypadku osoby w rodzinie – różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy. Zasiłek celowy może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opatu, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu. Zasiłek celowy może być przyznany również osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, a także osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej. W tych przypadkach zasiłek celowy może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi. Ponadto zgodnie z zapisem art. 41 ustawy w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie można przyznać specjalny zasiłek celowy.

W roku 2016 przyznano 17 zasiłków celowych rodzinom, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego na łączną kwotę 43 750 zł.

Wyplacono 8925 zasiłków celowych dla 2682 osób z przeznaczeniem na zaspokojenie określonej potrzeby bytowej. Ich wartość do kwota 2 502 897zł.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy należy także m.in. przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych. Zgodnie z art. 38 ustawy j/w zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Zasiłek okresowy ustala się :

- a) w przypadku osoby samotnie gospodarującej – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby.(50% wydatków na ten rodzaj zasiłku gmina otrzymuje w formie dotacji celowej z budżetu państwa). W 2016r. nie przyznano z zadań własnych wyższej dotacji na ten cel.
- b) w przypadku rodziny do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny, a dochodem tej rodziny przy czym kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50 % tej różnicy.

Świadczenie		Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	ilość świadczeń	Koszt [zł]
zasiłki stałe		821	8 416	4 350 399
zasiłki okresowe		1 759	10 569	3 421 485
zasiłki celowe – ogólnie	zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	13	17	43 750
	zasiłki celowe i w naturze	2 437	8 565	2 364 105
	Zasiłki celowe specjalne	245	360	138 792
	Zasiłki cel. na dożywianie	683	729	478 677
dożywianie osób starszych, chorych i niepełnosprawnych w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w tym: posiłki dla osób w Schronisku Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta w Kaliszu		640	87 046	378 920
Dożywianie dzieci		1 445	184 152	954 269
Dożywianie dzieci na wniosek dyrektora szkoły		90	9 016	48 206
koszty pogrzebów		5	5	15 855
składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe		701	7 244	350 334

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu za okres od stycznia do grudnia 2016r.

Sprawienie pogrzebu

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej oraz zasadami przyjętymi Uchwałą Rady Miejskiej Kalisza (Nr XXV/431/2004 z dnia 29.12.2004r w sprawie zasad sprawienia pogrzebu przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu) w roku 2016 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej poniósł koszt w wysokości 15 855 zł tytułem sprawienia 5 pogrzebów w tym 1 zmarłej osoby bezdomnej.

Posiłek

Pomoc doraźna albo okresowa w postaci jednego gorącego posiłku dziennie przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić.

Rada Miejska Kalisza podjęła Uchwałę (Nr XLIII/592/2014 z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania dzieci zamieszkałych na terenie miasta Kalisza pn. „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Pomoc w zakresie dożywiania może być przyznana nieodpłatnie, jeżeli dochód nie przekracza 150 % kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej, tzn. 951 zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej (tj.150% x 634 zł) oraz w przypadku rodziny kwoty 771zł na osobę w rodzinie (tj.150% x 514 zł)

Celem tego programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji. Program realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy ze szkołami i przedszkolami. Na uwagę zasługuje fakt, że w przypadku gdy szkoła stwierdzi, że dziecko jest niedożywione, na wniosek dyrektora szkoły, są pokrywane koszty dożywiania dziecka, bez konieczności wydawania decyzji administracyjnej

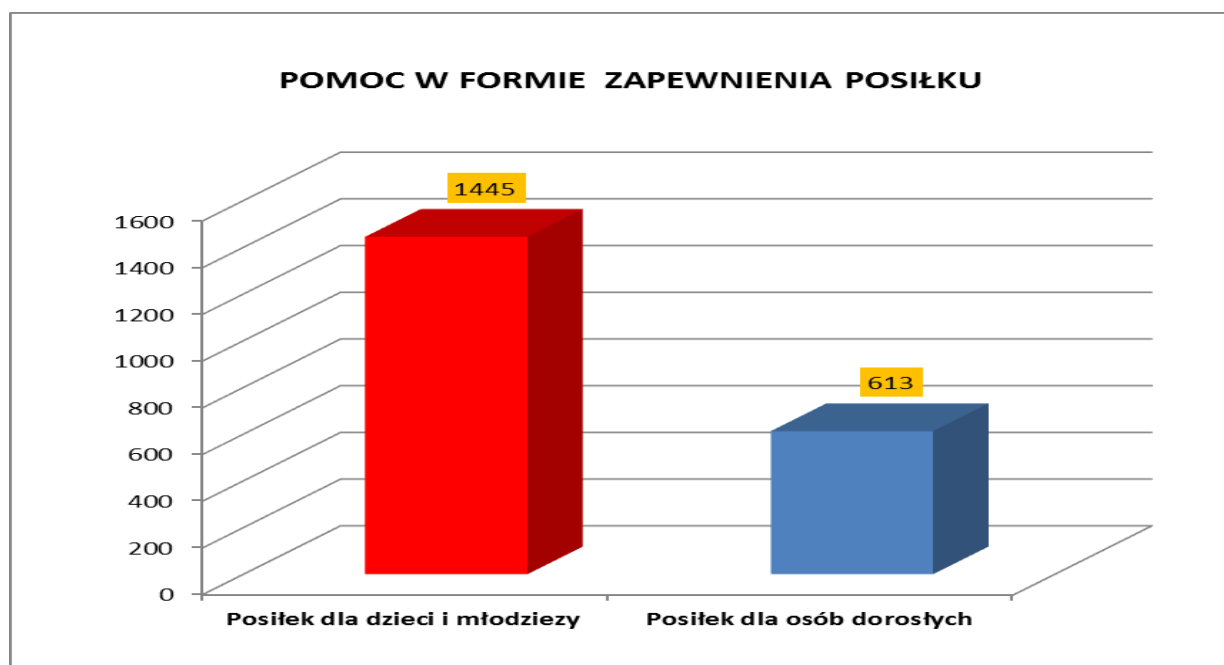
i ustalania sytuacji rodzinnej w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Na wniosek dyrektorów szkół w roku 2016 zapewniono posiłek dla 90 dzieci.

Pomoc w zakresie dożywiania przysługuje:

1. Dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej.
2. Uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej.
3. Osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym - w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Pomoc w zakresie dożywiania może być przyznana nieodpłatnie, jeżeli dochód nie przekracza 150 % kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej, tzn. 951 zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej (tj. $150\% \times 634 \text{ zł}$) oraz w przypadku rodziny kwoty 771zł na osobę w rodzinie (tj. $150\% \times 514 \text{ zł}$)

W roku 2016 gorący posiłek przyznano ogółem 2058 osobom (funkcjonującym w 1235 rodzinach) w tym 1445 dzieciom i młodzieży wychowującej się ogółem w 773 rodzinach. Koszt posiłków poniesionych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2016 wyniósł 1 333 189,00 zł. W roku 2016- 683 osobom przyznano zasiłki celowe z przeznaczeniem na zakup posiłku lub żywności na łączną kwotę 478 677zł.

Z danych MOPS wynika, że w stosunku do 2015r spadła o liczbę osób korzystających z posiłków w ilości 216 osób w tym o 126 osób dorosłych i 90 dzieci objętych tą formą pomocy.

Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

W roku 2016r zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej były realizowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Wysokość środków na realizację zadań jest przyznawana zgodnie z algorytmem, na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003r. Na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w roku 2016 dla miasta Kalisza przypadła kwota 2 511 878 zł. Poniżej przedstawiono tabelę, z jakich form pomocy i w jakiej wysokości skorzystały osoby niepełnosprawne w roku 2016 w ramach środków PFRON.

l.p	Rodzaj wsparcia	Złożone wnioski	Wypłacone dofinansowanie	Kwota
1	Turnusy rehabilitacyjne	399 osób wraz z opiekunami	103 osobom wraz z opiekunami	106 002
2	Sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	1 210 osób	1 177 osobom	463 586
3	Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	117 osób	47 osobom	210 000
4	Dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej	6 osób	3 osobom	88 000
5	Finansowanie kosztów szkoleń i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych	6 osób	3 osobom	8 650
6	Dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki	2 wnioski	284 osobom	37 000
7	Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy	8 wniosków	4 wnioski (5 stanowisk pracy)	155 000
8	Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika	1 wniosek	1 osobie	4 000
9	Dofinansowanie do działalności WTZ	2 warsztaty 90 uczestników	2 warsztaty 90 uczestników	1 439 640

Środki przekazywane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych nie pozwalają na realizację wszystkich potrzeb zgłaszanych przez osoby niepełnosprawne. Pomimo dużego zainteresowania turnusami rehabilitacyjnymi dofinansowanie w 2016r do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym wraz z opiekunami otrzymały 103 niepełnoletnie osoby niepełnosprawne oraz osoby w wieku do 24 lat uczące się i niepracujące bez względu na stopień niepełnosprawności.

Dofinansowanie do zakupionych w 2016r przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych przyznawanych osobom niepełnosprawnym wyniosło do 50% sumy kwoty limitu wyznaczonego przez ministra zdrowia oraz wymaganego udziału własnego osoby niepełnosprawnej w zakupie tych przedmiotów i środków, jeżeli cena zakupu była wyższa niż ustalony limit, dofinansowanie otrzymało 1 147 osób niepełnosprawnych. Wnioski najczęściej

dotyczyły: pieluchomajtek, aparatów słuchowych oraz wkładek usznych, wózków inwalidzkich, balkoników, materacy p/odleży nowych oraz obuwia ortopedycznego.

Dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego otrzymało 30 osób niepełnosprawnych posiadających znaczny stopień niepełnosprawności. Dofinansowanie dotyczyło między innymi: łóżek rehabilitacyjnych, rowerów rehabilitacyjnych, maty rehabilitacyjnej oraz rowerów rehabilitacyjnych trójkołowych.

Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych w 2016r otrzymało 38 osób poruszających się na wózkach inwalidzkich oraz osoby posiadające znaczny stopień niepełnosprawności. W przypadku dostosowania łazienek dla osób niepełnosprawnych wprowadzono ograniczenie kwotowe tj. do 4.500 zł dofinansowania ze środków PFRON. W 2016r dofinansowano również oporęczowanie, zakup schodołazu oraz zakupu i montażu platformy przyschodowej.

W 2016 roku zadanie dotyczące dofinansowania do likwidacji barier w komunikowaniu się nie było realizowane.

W roku 2016 wypłacono dofinansowanie dla 9 osób niepełnosprawnych w ramach likwidacji barier technicznych. Dofinansowanie dotyczyło zakupu podnośnika transportowego, wózków toaletowo - kąpielowych, krzesłek toaletowych, ławeczki wannowej, taboreta prysznicowego.

W roku 2016 złożono 6 wniosków o dofinansowanie do rozpoczęcia działalności gospodarczej na łączną kwotę 257 942 zł. Podpisano 3 umowy na łączną kwotę 88 000 zł.

Osoby niepełnosprawne z otrzymanych środków PFRON otworzyły następujące działalności zgodnie z PKD: produkcja pozostałych wyrobów z tworzyw sztucznych, działalność związana z zarządzaniem urządzeniami informatycznymi oraz zakładanie stolarki budowlanej.

W roku 2016 złożono 8 wniosków na kwotę 543 566 zł. Wypłacono dofinansowanie dla 4 pracodawców na kwotę 155 000 zł na 5 stanowisk pracy.

Stworzono następujące stanowiska pracy: 2 stanowiska –sprzedawca cukiernik, 1 stanowisko- pracownik kuchni, 1 stanowisko- kierowca handlowiec, 1 stanowisko- fizjoterapeuta. Szkolenia dla osób niepełnosprawnych inicjuje i organizuje kierownik Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu, natomiast Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu przekazuje środki finansowe. W 2016r zrefundowano szkolenia dla 3 osób niepełnosprawnych na kwotę 8 650 zł. oraz przyznano dofinansowanie do usługi tłumacza języka migowego dla 1 osoby na kwotę 4 000 zł.

W Kaliszu funkcjonują dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej.(WTZ)

WTZ prowadzone przez Fundację Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie”, w których terapią objętych jest 45 uczestników, w tym 20 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i 25 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. W WTZ prowadzone przez Zgromadzenie Zakonne Małe Dzieło Boskiej Opatrzności - Orioniści, w którym terapią objętych jest 45 uczestników w tym 27 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i 18 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Głównym zadaniem warsztatu jest prowadzenie rehabilitacji społecznej i zawodowej przy zastosowaniu techniki terapii zajęciowej zmierzającej do rozwijania umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym i podjęcie pracy. W 2016 roku warsztaty opuściło łącznie 4 uczestników. Kwota dofinansowania z PFRON na jednego uczestnika rocznie wynosiła 15 996 zł., co stanowiło 90% pełnego kosztu. Pozostałe 10% kosztów było dofinansowane ze środków budżetu Miasta Kalisza.

W 2016 roku złożono dwa wnioski o dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych. Zawarto 2 umowy na łączną kwotę 37 000 zł na dofinansowanie sportu. Jedną z Klubem Sportowym Niepełnosprawnych START, która dotyczyła organizacji i prowadzenia procesu szkolenia zawodników niepełnosprawnych w różnych dyscyplinach sportowych (pływanie, boccia, wioślarstwo) oraz organizacja zawodów sportowych. Drugą umowę zawarto z Fundacją Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie” na organizację XII Międzynarodowych Halowych Mistrzostw Kalisza Osób Niepełnosprawnych w Lekkiej Atletyce.

Program „Aktywny Samorząd”

W 2016r Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu po raz kolejny był realizatorem programu „Aktywny samorząd” finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Program jest podzielony na dwa moduły.

Łączna kwota otrzymanych z PFRON środków na Moduł I i II wyniosła 339 212 zł., W ramach programu Aktywny Samorząd złożono w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kaliszu 94 wnioski o udzielenie dofinansowania. Z osobami niepełnosprawnymi zawartych zostało 86 umów na łączną kwotę 276 922zł, z których 8 wniosków nie spełniło wymogów formalnych.

Dofinansowanie otrzymały osoby w ramach poszczególnych modułów :

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

Obszar A - likwidacja bariery transportowej:

a/ Zadanie nr 1 pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (5 umów na kwotę 21 077zł, dofinansowanie wypłacono w kwocie 21 077 zł dla 5 osób),

b/ Zadanie nr 2 pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B (2 umowy na kwotę 2 279 zł, wypłacono dofinansowanie na kwotę 2 100zł. dla 2 osób),

Obszar B - likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

a/ Zadanie nr 1 pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (4 umowy na kwotę 32 206zł., wypłacono dofinansowanie na kwotę 32 206 zł. dla 4 osób),

Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

a/ Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (2 umowy na kwotę 3 950 zł, dofinansowanie wypłacono na kwotę 3 950 zł. dla 2 osób)

b/ Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (2 umowy na kwotę 28 000 zł, wypłacono dofinansowanie w kwocie 28 000 zł. dla 2 osób)

Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (7 umów na kwotę 13 400 zł, wypłacono dofinansowanie na kwotę 11 267zł. dla 7 osób)

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym (64 wnioski na kwotę 176 010 zł, pozytywnie rozpatrzono 57 wniosków na kwotę 141 410 zł).

Ze względu na wprowadzone przez Fundusz zmiany w zasadach programu dotyczące wypłat dofinansowania, obecnie dofinansowanie do nauki jest wypłacane w transzach. Pierwsza transza została w całości wypłacona. Kolejna transza dopiero będzie wypłacona po przedstawieniu przez studentów informacji o zaliczeniu semestru/półroczna nauki lub po złożeniu zaświadczenia że uczęszczali na zajęcia. Tak, więc druga transza dofinansowania u wielu osób najczęściej przypada w 2017r.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi – zgodnie z zapisem art. 2 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu podejmowali szereg działań na rzecz poprawy jakości życia osób i rodzin korzystających z pomocy. W tym celu współpracowali z organizacjami, instytucjami. Współpraca ta oparta była na zasadzie pomocniczości, wzmacnianiu lokalnych działań, tworzeniu warunków do powstawania inicjatyw, otwarciu na innowacyjność.

Organizacje pozarządowe i instytucje działające w kwestiach społecznych:

- Polskim Czerwonym Krzyżem – pomoc żywnościowa, odzieżowa, schronienie dla bezdomnych mężczyzn, usługi opiekuńcze, ogrzewalnia,
- Polskim Komitetem Pomocy Społecznej – pomoc żywnościowa, odzieżowa, usługi opiekuńcze,
- Kaliskim Klubem „Amazonki” – pomoc dla kobiet w trakcie i po leczeniu raka piersi,
- Okręgową Izbą Pielęgniarek i Położnych - specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- Centrum Wspomagania Rozwoju Dziecka „Papilio” – specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży,
- Fundacja na Rzecz Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Nowa Nadzieja”- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży,
- Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta – schronienie dla bezdomnych mężczyzn, odzież,
- Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie „Bank Chleba” – pomoc żywnościowa,
- „Caritas” Diecezji Kaliskiej – pomoc żywnościowa, odzieżowa, schronisko dla bezdomnych mężczyzn i kobiet, świetlica socjoterapeutyczna dla dzieci.
- Związkiem Emerytów Rencistów i Inwalidów – spotkania okolicznościowe,
- Stowarzyszeniem Emerytów, Rencistów i Inwalidów – spotkania integracyjne;
- Stowarzyszeniem Katolicki Ruch Antynarkotyczny - „Karan” – świetlica dla dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo, pomoc terapeutyczna dla osób uzależnionych od narkotyków, prowadzenie punkt konsultacyjnego, opracowanie materiałów informacji dotyczących pomocy dla uzależnionych i ich rodzin,
- Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom Autystycznym – spotkania integracyjne, pomoc edukacyjna dla rodziców,
- Fundacją Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie” – prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej, ponadto spotkania integracyjne, konkursy, wystawy prac, zawody sportowe osób niepełnosprawnych,
- Polskim Stowarzyszenie Diabetyków – spotkania integracyjne, edukacyjne,
- Towarzystwem Przyjaciół Dzieci – imprezy okolicznościowe dla dzieci, organizacja wypoczynku letniego dla dzieci. Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy - szkolenie kandydatów na rodziny adopcyjne,
- Zgromadzeniem Zakonnym Małego Dzieła Boskiej Opatrzności – Orioniści –prowadzenie

- Warsztatu Terapii Zajęciowej, spotkania integracyjne dla osób niepełnosprawnych,
- Zgromadzeniem Sióstr Nazaretanek – umożliwienie nieodpłatnego uczęszczania do przedszkola dzieci z ubogich rodzin,
- Świetlicami socjoterapeutycznymi i środowiskowymi – udział dzieci z rodzin dysfunkcyjnych w zajęciach pozalekcyjnych, organizowanie imprez okolicznościowych,
- Stowarzyszeniem Abstynencki Klub „Zdrowie i Trzeźwość”- pomoc dla rodzin i osób uzależnionych,
- Stowarzyszeniem Abstynencki Klub Wzajemnej Pomocy „Jantar”- pomoc dla rodzin i osób uzależnionych,
- Charytatywnym Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym uzależnionym od Alkoholu i ich Rodzinom „Życie”- pomoc dla rodzin i osób uzależnionych,
- Fundacją „Bread of Life ”-Oddział w Kaliszu –pomoc odzieżowa,
- Fundacją Dzieciom Pomagaj- pomoc dla rodzin i dzieci autystycznych.
- Klubem Sportowym Niepełnosprawnych „START”- rozpowszechnianie sportu wśród osób niepełnosprawnych,

W okresie od 1 sierpnia 2016r do 30 czerwca 2017 rozpoczął się kolejny podprogram Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu współpracuje z organizacjami pozarządowymi biorącymi udział w realizacji tego Programu. Do programu 2016/2017 na terenie naszego miasta przystąpiły takie organizacje jak: Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Kaliszu i Caritas Diecezji Kaliskiej. Pomoc w ramach programu udzielana jest na podstawie skierowania do otrzymania pomocy żywnościowej wydawanych przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Pracownicy socjalni **wydali 1291 skierowania na żywność**, a z pomocy w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa podprogram 2016 skorzystało 2600 osób.

Obecnie skierowanie na żywność mogą otrzymać osoby, których dochód nie przekracza 200% kwoty kryterium dochodowego ustalonego na podstawie ustawy o pomocy społecznej oraz zachodzi co najmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej tj. sieroctwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezdomność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, przemoc w rodzinie, alkoholizm lub narkomania, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, sytuacja kryzysowa czy zdarzenie losowe.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu współpracuje z wieloma podmiotami na terenie miasta Kalisza, a także z terenu całego kraju. Jednym z elementów współpracy jest sporządzanie i udostępnianie informacji oraz przeprowadzanie wywiadów sprawdzających i środowiskowych na rzecz innych instytucji.

W roku 2016 pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu przeprowadzili 1170 rodzinnych wywiadów środowiskowych na rzecz innych instytucji.

Jednostki organizacyjne pomocy społecznej

Organizacja pomocy społecznej w mieście Kaliszu

W myśl zapisów ustawy o pomocy społecznej jednostka organizacyjna pomocy społecznej to m.in. ośrodek pomocy społecznej, dom pomocy społecznej, placówka specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, placówka opiekuńczo-wychowawcza, ośrodek interwencji kryzysowej.

W miastach na prawach powiatu zadania pomocy społecznej zarówno gminne jak i powiatowe, własne i zlecone wykonują miejskie ośrodki pomocy społecznej (art. 110 i art. 112 ustawy o pomocy społecznej).

W Mieście Kaliszu realizatorem tych zadań jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

W celu realizacji zadań pomocy społecznej Ustawa upoważnia jednostki samorządu terytorialnego do tworzenia innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, które działają i realizują zadania w poszczególnych obszarach społecznych.

W Kaliszu są to:

- Dom Pomocy Społecznej, ul. Winiarska 26,
- Dzienny Dom Pomocy Społecznej, ul. Cegielniana 6,
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan”, ul. Widok 77,
- Dom Dziecka, ul. Skarszewska 3 oraz filia ul. Prosta 1
- Centrum Interwencji Kryzysowej, ul. Graniczna 1.

Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu

Na terenie Kalisza funkcjonuje jeden Dom Pomocy Społecznej, który mieści się przy ul. Winiarskiej 26.

Dom dysponuje 180 miejscami dla osób przewlekle somatycznie chorych. Średnia wieku mieszkańca DPS w Kaliszu wynosiła 81 lat.

Spośród mieszkańców Domu Pomocy Społecznej:

79 – podopiecznych to osoby leżące wymagające pomocy osób drugih,

66 - mieszkańców porusza się przy pomocy osób drugih lub sprzętu rehabilitacyjnego,

34 - mieszkańców porusza się samodzielnie.

Dom świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb mieszkańców. Organizacja domu, zakres i poziom świadczonych usług uwzględniają w szczególności wolność, intymność, godność, poczucie bezpieczeństwa oraz sprawność fizyczną i psychiczną zamieszkujących osób.

Dla swoich mieszkańców kaliski Dom Pomocy Społecznej organizuje wiele imprez okolicznościowych z okazji świąt np. Dzień Kobiet, Walentynki, Andrzejkę, Wigilia Bożego Narodzenia, imprez integracyjnych i kulturalno-oświatowych, np. udział w spektaklach teatralnych, czytanie klasyków literatury, koncerty, programy okolicznościowe oraz konferencje. Zapraszani są liczni goście związani z promocją zdrowia, szeroko rozumianej sztuki i rozrywki.

DPS w Kaliszu jest placówką otwartą na współpracę ze szkołami, uczelniami wyższymi. Dzieci i młodzież chętnie odwiedzają seniorów prezentując im swoje umiejętności.

W 2016 roku Wojewoda Wielkopolski przekazał dotację w kwocie 818 729,00 zł. na utrzymanie mieszkańców przebywających w Domu Pomocy Społecznej na podstawie

wcześniejszych przepisów.(przed 12 marca 2004r)

W 2016 roku dochody Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu wyniosły 6 084.565,07 zł i pochodziły z tytułu odpłatności mieszkańców oraz dopłaty z gmin, z których osoby były skierowane w tym dopłata za mieszkańców Kalisza przekazywana przez MOPS Kalisz w wysokości 3 554.390,94 zł. Łącznie na utrzymanie DPS wydatki wyniosły 6.891 830,47 zł.

Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu

Dzienny Dom Pomocy Społecznej jest placówką dziennego pobytu dla osób, które ze względu na wiek, stan zdrowia, sytuację życiową oraz warunki rodzinne nie są w stanie w stopniu wystarczającym sprostać niektórym potrzebom życiowym i samodzielnie, prawidłowo funkcjonować w swoim środowisku.

Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu dysponuje 110 miejscami. Z usług świadczonych przez Dzienny Dom Pomocy Społecznej w 2016 roku skorzystało 125 osoby. Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu realizował zadania poprzez terapię zajęciową, działalność opiekuńczą, pracę socjalną, działalność rehabilitacyjną i terapeutyczną, a także zapewnienie posiłku/obiadu.

W 2016 roku dochody Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu wyniosły 164 490,21 zł., a wydatki 814 362,59 zł.

Odpłatność za pobyt dzienny w DDPS w Kaliszu dla osoby samotnie gospodarującej w 2016 roku

Dochód na osobę samotnie gospodarującą	Odpłatność ponoszona przez podopiecznego za pobyt w podstawowym zakresie
Do wysokości kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej do 634,00 zł	Zwolniony z odpłatności
Powyżej kryterium dochodowego do 150% kryterium dochodowego od 634,00 zł do 951,00 zł	4,10zł
Od 151% do 200% kryterium dochodowego Od 957,34 zł do 1268,00 zł	4,40zł
Od 201% do 250% kryterium dochodowego Od 1274,34 zł do 1.585,00 zł	4,70zł
Od 251% do 300% kryterium dochodowego Od 1.591,34 zł do 1.902,00 zł	5,00zł
Od 301% do 350% kryterium dochodowego Od 1.908,34 zł do 2.219,00 zł	5,30zł
Od 351% do 400% kryterium dochodowego Od 2.225,34 zł do 2.536,00 zł	5,60zł
Od 401% do 450% kryterium dochodowego Od 2.524,34 zł do 2.853,00zł	6,00zł
Od 451% do 500% kryterium dochodowego Od 2.859,34 zł do 3.170,00 zł	6,50zł
Powyżej 500% kryterium dochodowego Powyżej 3.170,00zł	7,00zł
Kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej 634zł	

Odpłatność za pobyt dzienny w DDPS w Kaliszu dla osoby w rodzinie w 2016 roku

Dochód na osobę w rodzinie	Odpłatność ponoszona podstawowym przez podopiecznego za pobyt w zakresie
Do wysokości kryterium dochodowego osoby w rodzinie - do 514,00 zł	Zwolniony z odpłatności
Powyżej kryterium dochodowego do 150% kryterium dochodowego - od 514,00 zł do 771,00 zł	4,10 zł
Od 151% do 200% kryterium dochodowego Od 776,14 zł do 1.028,00 zł	4,40 zł
Od 201% do 250% kryterium dochodowego Od 1.033,14 zł do 1.285,00 zł	4,70 zł
Od 251% do 300% kryterium dochodowego Od 1.290,14 zł do 1.542,00 zł	5,00 zł
Od 301% do 350% kryterium dochodowego Od 1.547,14 zł do 1.799,00 zł	5,30 zł
Od 351% do 400% kryterium dochodowego Od 1.804,14 zł do 2.056,00 zł	5,60 zł
Od 401% do 450% kryterium dochodowego Od 2.061,14 zł do 2.313,00 zł	6,00 zł
Od 451% do 500% kryterium dochodowego Od 2.318,14 zł do 2.570,00 zł	6,50 zł
Powyżej 500% kryterium dochodowego Powyżej 2.570.00 zł	7,00 zł
Kryterium dochodowe na osobę w rodzinie 514,00 zł	

Środowiskowy Dom Samopomocy „TULIPAN” w Kaliszu

Środowiskowy dom samopomocy świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan” w Kaliszu jest placówką dziennego pobytu dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, a także osób, których specyficzne zaburzenia rozwojowe uniemożliwiają pobyt w innego rodzaju placówkach.

Osobom tym zapewnia się podstawowe świadczenia opiekuńczo - wychowawcze, rekreacyjne, rehabilitacyjne, a także umożliwia spożywanie gorącego posiłku.

W 2016 roku z pomocy Środowiskowego Domu Samopomocy „Tulipan” w Kaliszu skorzystało 53 osób.

W Ośrodku funkcjonuje 5 grup, do których są przydzielane osoby ze względu na ich potrzeby psychofizyczne:

- I GRUPA PIELĘGNACYJNO-REHABILITACYJNA (zaspokojenie podstawowych potrzeb osób niepełnosprawnych, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa),

- II GRUPA STYMULACJI ZABAWOWEJ (rozwój poznawczy, społeczny, emocjonalny przy wykorzystaniu techniki zabawy),
- III GRUPA STYMULACJI POZNAWCZEJ (powiększanie i utrwalanie uczestnictwa w życiu bliższego i dalszego otoczenia, budzenie i podtrzymywanie aktywności),
- IV, V GRUPA PRZYSPOSOBIENIA DO ŻYCIA (doskonalenie w zakresie samoobsługi i zaradności życiowej).

Odpłatność za pobyt w Środowiskowym Domu Samopomocy „Tulipan” w Kaliszu

Odpłatność miesięczną za usługi świadczone w ośrodkach wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi, ustala się w wysokości 5% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kwotę 300% odpowiedniego kryterium dochodowego:

- kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej: $634 \text{ zł} \times 300\% = 1.902,00 \text{ zł}$,
- kryterium dochodowe na osobę w rodzinie: $514 \text{ zł} \times 300\% = 1.542,00 \text{ zł}$.

Aktualnie uczestnicy ponoszą niewielką odpłatność, a 32 osoby korzystały z usług ŚDS „Tulipan” nieodpłatnie.

W 2016 roku dochody Środowiskowego Domu Samopomocy „Tulipan” w Kaliszu wyniosły 19 519,73 zł. a wydatki 1 294 201,53 zł.

Centrum Interwencji Kryzysowej

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód. W ramach interwencji kryzysowej udziela się w szczególności poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, socjalnego, prawnego oraz schronienia.

W Kaliszu zadanie to realizuje Centrum Interwencji Kryzysowej znajdujące się przy ul. Granicznej 1.

W ramach działalności stacjonarnej w CIK funkcjonują:

- 1. schronisko dla ofiar przemocy w rodzinie** – 29 miejsc. W 2016 roku zostało przyjętych 23 osoby w tym: 13 dorosłych i 10 dzieci. Łącznie przebywało 32 osoby
- 2. schronisko dla osób i rodzin będących w stanie kryzysu** – 9 miejsc. W 2016 roku zostało przyjętych 52 osoby w tym: 35 osób dorosłych i 17 dzieci. Łącznie przebywało 58 osób

W ramach działań interwencyjnych do Centrum Interwencji Kryzysowej, mogą zostać przyjęte osoby spoza terenu Miasta Kalisza. Gmina właściwa ze względu na zamieszkanie osoby będącej w kryzysie ponosi wydatki w wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania w Centrum. Przyjęcie tej osoby następuje na wniosek osoby zainteresowanej, o czym niezwłocznie informowana jest gmina z terenu, której ona pochodzi.

3. mieszkania chronione - łącznie 19 miejsc, w tym: 6 pokoi: 12 miejsc przy ul. Granicznej 1 oraz 5 pokoi, w których jest 7 miejsc przy ul. Częstochowskiej 45. W 2016 roku do mieszkań chronionych skierowano 1 osobę (dziecko). łącznie w ciągu roku zamieszkiwało 20 osób.

Pobyty w mieszkaniu chronionym może być przyznany osobie ze względu na wiek, niepełnosprawność lub chorobę, która potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu codziennym, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki w szczególności:

1. osobom niepełnosprawnym, w tym z zaburzeniami psychicznymi w rozumieniu ustawy z dnia 19. sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego.

2. osobom starszym

3. osobom opuszczającym:

a) rodzinę zastępczą

b) placówkę opiekuńczo-wychowawczą

c) cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.

Do mieszkania chronionego, kieruję się na podstawie decyzji administracyjnej Prezydenta Miasta Kalisza lub z jego upoważnienia Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu na wniosek osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego.

Odpłatność za pobyt w mieszkaniu chronionym ustala się wg stawek określonych przez Radę Miejską Kalisza zgodnie z Uchwałą Nr XXII/288/2012 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 26 kwietnia 2012r w sprawie zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych.

Ponadto Centrum Interwencji Kryzysowej udziela pomocy dla osób, które nie zamieszkują w placówce. W 2016 roku w ramach działalności ambulatoryjnej udzielono następujących form pomocy i wsparcia:

Klienci ambulatoryjni:

łącznie ilość zgłoszeń ambulatoryjnych – 320

z tego:

- ofiary przemocy - 135

- pozostali klienci 185

w tym:

- zgłoszenia osobiste – 118

- zgłoszenia telefoniczne – 67

W 2016 roku dochody Centrum Interwencji Kryzysowej w Kaliszu wyniosły 26 061,84 zł. a wydatki 911.664,53 zł.

Dom Dziecka w Kaliszu

Opis dotyczący placówki znajduje się w rozdziale 12 sprawozdania z uwagi, że placówka jest jednym z elementów ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wyraźnie podzieliła kompetencje między gminą w zakresie pracy z rodziną biologiczną, a organizowaną przez powiat pieczę zastępczą.

Wydatki gminy na utrzymanie dziecka w pieczy zastępczej

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminę obowiązek ponoszenia wydatków w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

W pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest to 10% wydatków, w drugim roku jest to 30% wydatków, natomiast w trzecim i kolejnych latach jest to 50% ponoszonych kosztów.

W 2016r. wydatki jakie spoczywały na gminie za dzieci umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej to 815.319,18 zł.

Gmina poniosła wydatki na poziomie 10% za 28 dzieci; na poziomie 30% za 17 dzieci, natomiast wydatki na poziomie 50% poniesiono za 30 dzieci.

W 2016r. wydatkowano kwotę 345.296,64zł, która dotyczy dzieci z Kalisza przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. Pokryto koszty za pobyt 111 dzieci w pieczy zastępczej w następujący sposób:

- w wysokości 10% za 52 dzieci,
- w wysokości 30% za 60 dzieci,
- w wysokości 50% za 55 dzieci.

Z uwagi na fakt, iż Kalisz jest miastem na prawach powiatu wydatki te stanowiły równocześnie dochody po stronie powiatu.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wyraźnie podzieliła kompetencje między gminą w zakresie pracy z rodziną biologiczną, a organizowaną przez powiat pieczę zastępczą.

Asystent rodziny

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych miasto zapewnia wsparcie w formie: pracy z rodziną i pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. W przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy i wnioskuje do kierownika ośrodka o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych i źródeł wsparcia zewnętrznego.

Wsparcie rodziny to profilaktyka i zadania mające na celu ochronę rodziny przed dysfunkcją.

Złożoność i różnorodność zadań, które wynikają z ustawy wymagają długoletniego zaangażowania osób i środków.

Asystent rodziny pracuje z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Taka praca daje możliwość dogłębnego zdiagnozowania przyczyn trudnych sytuacji będących źródłem problemów występujących w danej rodzinie. Praca asystenta rodziny daje możliwość ciągłego wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

O wykonywanie tego zawodu mogą starać się osoby z wyższym i średnim wykształceniem, te ostatnie muszą wykazać, że brały udział w szkoleniach z zakresu, pracy z dziećmi lub rodziną i udokumentować, co najmniej trzyletni staż pracy z dziećmi lub rodziną. W 2016r. w MOPS było zatrudnionych 9 asystentów rodziny w łącznym wymiarze 8,5 etatu.

W roku 2016 asystą rodzinną objęto 124 środowiska, w których przebywało 280 dzieci. Asystent rodziny miał pod swoją opieką średnio około 13 rodzin.

Rodziny objęte asystą rodzinną. Dane na dzień 31.12.2016r.

Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach		Dzieci – przedział wiekowy		
	Rodzice	dzieci	0 – 6 lat	7 – 15 lat	16 – 18 lat
124	175	280	119	131	30

Prowadzona przez asystentów rodziny praca przyczyniła się do m.in: zwiększenia dbałości o zdrowie, podjęcia terapii psychologicznej i logopedycznej, poprawy sytuacji mieszkaniowej, samodzielnego załatwiania spraw urzędowych, poprawy sytuacji szkolnej dzieci, pozyskanie pracy zarobkowej czy podjęcia terapii uzależnień, co liczbowo obrazuje poniższa tabela.

DZIAŁANIA	Liczba osób
Samodzielne załatwianie spraw urzędowych	36
Podjęcie terapii uzależnień	22
Poprawa sytuacji mieszkaniowej	38
Poprawa sytuacji szkolnej dzieci	28
Utrzymanie abstynencji	18
Zapisanie dzieci do przedszkola	23
Poprawa kontaktów ze szkołą dzieci	33
Podjęcie terapii psychologicznej, logopedycznej	39
Zwiększenie dbałości o zdrowie	52
Uregulowanie prawne sytuacji życiowej	24
Pozyskanie innego lokalu mieszkalnego	19
Podjęcie pracy zarobkowej	30
Poprawa kompetencji wychowawczych	36
Zapisanie dzieci do świetlicy socjoterapeutycznej	19
Racjonalne gospodarowanie budżetem domowym	19

Indywidualne nauczanie dzieci	8
Zapisanie dzieci do OHP	7
Podjęcie nauki przez osoby dorosłe	5
Zabezpieczenie miejsca pobytu matki z dziećmi (CIK)	3
Uгода z MZBM	11
Umieszczenie w stacjonarnych ośrodkach terapeutycznych leczenia uzależnień	8
Zapisanie dzieci na dodatkowe zajęcia pozalekcyjne	9
Poprawa relacji wśród dorosłych	11

Dane MOPS na dzień 31.12.2016r.

Asystenci rodziny w ramach pracy na rzecz rodziny współpracują z wieloma instytucjami. Są to przede wszystkim szkoły i przedszkola, do których uczęszczają dzieci rodzin objętych współpracą. Dużym wsparciem dla rodzin objętych asystenturą są funkcjonujące na terenie miasta Kalisza świetlice socjoterapeutyczne, w których m. in. są wprowadzane elementy profilaktyki uzależnień. Asystenci rodziny współpracują również z Sądami, Policją, Opiniodawczym Zespołem Sądowych Specjalistów, Biurem Świadczeń Rodzinnych, Zespołem Interdyscyplinarnym, poradniami specjalistycznymi, Miejskim Zarządem Budynków Mieszkalnych i Wydziałem Spraw Społecznych i Mieszkaniowych. Ponadto brali czynny udział w zespołach oceny sytuacji dziecka, które odbywają się w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz w MOPS Kalisz. Asystenci rodziny w 2016 roku uczestniczyli w wielu szkoleniach celem podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych, jak również prowadzili warsztaty dla uczestników Programu Aktywizacji i Integracji z zakresu gospodarowania budżetem oraz warsztat kulinarny pn. „Śniadanie do pracy”.

Pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych na realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej

W 2016 roku pozyskano środki na zatrudnienia asystentów rodziny z Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej realizowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej aplikowano o środki na zatrudnienie 9 asystentów rodziny. Kwota środków otrzymanych w ramach konkursu to **153 000,00 zł. Wykorzystano 144 100,01 zł.**

Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej - zadania powiatu

Organizacja opieki w rodzinnej pieczy zastępczej oraz udzielanie pomocy pieniężnej

W 2016r. na terenie miasta Kalisza funkcjonowało 154 rodziny zastępcze (w tym: 5 zawodowych rodzin zastępczych, 42 niezawodowe rodziny zastępcze oraz 107 spokrewnionych rodzin zastępczych).

Ponadto dla Miasta Kalisza funkcjonowało 5 rodzinnych domów dziecka: 3 w Kaliszu, natomiast 2 na terenie powiatu kaliskiego. Jeden z nich powstał w 2016r. w wyniku przekształcenia z zawodowej rodziny zastępczej.

Łącznie w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 227 dzieci.

Spośród wszystkich dzieci umieszczonych w kaliskich rodzinach zastępczych oraz rodzinnych domach dziecka 28 to dzieci z terenu innych powiatów – kaliskiego, pleszewskiego, łęczyńskiego, ostrowskiego, krotoszyńskiego, kolskiego, pajęczańskiego, częstochowskiego, kluczborskiego, miasta Wrocław i miasta Poznań.

W ubiegłym roku w rodzinnej pieczy zastępczej zostało umieszczonych łącznie 30 dzieci (w rodzinach spokrewnionych 18, niezawodowych 11, rodzinnych domach dziecka 1).

W 2016r. w sumie 17 dzieci opuściło rodzinną pieczę zastępczą (w tym: 3 dzieci wróciło do domu rodzinnego, 3 dzieci zostało przysposobionych, 2 dzieci opuściła rodziny zastępcze z innych przyczyn, 9 dzieci opuściła rodziny zastępcze i rozpoczęła procesy usamodzielnienia).

Dodatkowo 36 dzieci z terenu miasta Kalisza w ciągu roku 2016 przebywało w sumie w 27 rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów: pleszewskiego, słupeckiego, kaliskiego, sieradzkiego, ostrowskiego, jarocińskiego, garwolińskiego, gnieźnieńskiego, prudnickiego, Pruszcza Gdańskiego, miasta Poznań, przasnyskiego.

Udzielona pomoc finansowa dla rodzin zastępczych – 2016r.

Przeznaczenie środków	Wydatki
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, dodatek z tytułu niepełnosprawności	1.797.005zł
Świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	14.100zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla zawodowych rodzin zastępczych	198.835,36zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla osób zatrudnionych do pomocy w zawodowych rodzinach zastępczych	19.087,60zł
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w wieku od 6 do 18 roku życia	17.350zł
Wydatki związane z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki.	0zł
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym.	10.673,82zł
Środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym.	0zł

Udzielona pomoc finansowa dla rodzinnych domów dziecka – 2016r.

Przeznaczenie środków	Wydatki
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, dodatek z tytułu niepełnosprawności	268.091,17zł
Świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	0zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla prowadzących rodzinny dom dziecka	205.808,16zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla osób zatrudnionych do pomocy w rodzinnym domu dziecka	62.772,50zł
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w wieku od 6 do 18 roku życia	7.590zł
Środki finansowe innych nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka.	4.199,56zł
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka.	48.000,80zł
Środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka	6.000zł

Udzielona pomoc finansowa dla rodzin zastępczych na terenie innych powiatów, w których przebywają dzieci pochodzące z terenu Miasta Kalisza– 2016r.

Przeznaczenie środków	Wydatki
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, dodatek z tytułu niepełnosprawności	396.348,69zł
Świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	4.100zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla zawodowych rodzin zastępczych	63.518,79zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla osób zatrudnionych do pomocy w zawodowych rodzinach zastępczych	10.297,38zł
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w wieku od 6 do 18 roku życia	900zł
Wydatki związane z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki.	0zł
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym	12.880,58zł
Środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem remontu lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego	0zł

Pomoc w integracji ze środowiskiem dla osób opuszczających rodziny zastępcze, niektóre rodzaje placówek opiekuńczo – wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych i młodzieżowych ośrodków socioterapii.

Formy wsparcia dla osób opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo – wychowawcze. Wychowankowie z placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz opuszczający rodzinę zastępczą mogą liczyć na pomoc mającą na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację poprzez świadczoną na ich rzecz pracę socjalną, oraz takie formy pomocy jak:

1. Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki,
2. Pomoc pieniężna na usamodzielnienie,
3. Pomoc na zagospodarowanie – w formie rzeczowej,
4. Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych,
5. Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia.

Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki

	Ilość osób	Kwota pomocy
Rodziny zastępcze	36	163.380,53zł
Placówki opiekuńczo – wychowawcze oraz MOW-y, MOS-y, zakłady poprawcze i inne	18	59.378,32zł

Pomoc pieniężna na usamodzielnienie

	Ilość osób	Kwota pomocy
Rodziny zastępcze	13	62.664,00zł
Placówki opiekuńczo – wychowawcze oraz MOW-y, MOS-y, zakłady poprawcze i inne	7	38.598,00zł

Pomoc rzeczowa na zagospodarowanie

	Ilość osób	Kwota pomocy
Rodziny zastępcze	5	16.200,00zł
Placówki opiekuńczo – wychowawcze oraz MOW-y, MOS-y, zakłady poprawcze i inne	9	30.500,00zł

Pomoc mieszkaniowa

Żadnemu z wychowanków rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych nie złożył wniosku o umieszczenie w mieszkaniu chronionym w Centrum Interwencji Kryzysowej.

Institutionalna piecza zastępcza.

W roku 2016 r. w Domu Dziecka w Kaliszu średnio miesięcznie przebywało 40 dzieci. Na przestrzeni roku miało miejsce 7 nowych przyjęć, natomiast 10 wychowanków opuściło placówkę:

- 3 dzieci zostało umieszczonych w rodzinie zastępczej,
- 1 dziecko zostało przysposobione,
- 3 wychowanków osiągnęło pełnoletniość i założyło własne gospodarstwo domowe,
- 1 dziecko opuściło placówkę wspólnie ze swoją matką która osiągnęła pełnoletniość,
- 2 dzieci zostało umieszczonych w Domu Dziecka w Liskowie.

W kaliskim Domu Dziecka miesięczny koszt utrzymania wychowanka w placówce w 2016 r. wyniósł w styczniu 4.403,78 zł i od lutego do grudnia 4.572,98 zł.

W 2016 r. w placówkach opiekuńczo – wychowawczych poza Kaliszem przebywało 46 dzieci z naszego miasta, za pobyt których poniesiono wydatki w łącznej kwocie 1.390.437,61 zł. Powyższa liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów ukazuje znaczący problem braku miejsc w Domu Dziecka w Kaliszu. Dzieci przebywały w placówkach na terenie powiatów:

- kaliskiego - 8 dzieci
- pleszewskiego - 29 dzieci
- jarocińskiego - 3 dzieci
- tureckiego - 1 dzieci
- wałbrzyskiego – 3 dzieci (później przeniesieni do Domu Dziecka w Pleszewie)
- sieradzkiego - 4 dzieci
- Piotrków Trybunalski – 1 dziecko – Pogotowie Opiekuńcze w Piotrkowie Trybunalskim (2 dni pobytu).

Troje dzieci przebywających w placówce na terenie powiatu wałbrzyskiego od miesiąca września 2016 zostało przeniesionych do placówki na terenie powiatu pleszewskiego.

Miesięczny koszt utrzymania w placówkach w 2016 r. wynosił:

Placówka	Koszt
Dom Dziecka w Liskowie	I- II 4590,03 zł; III-XII – 4563,97zł
Dom Dziecka w Pleszewie	I – 3790 zł; II-XII – 3907zł
Pogotowie Opiekuńcze w Pleszewie	I – 3562 zł; II-XII – 3659zł
Rodzinny Dom Dziecka w Białobłotach	I – 2272 zł; II-XII – 2779zł
Placówka Opiekuńczo –Wychowawcza w Rafałowce pow. sieradzki	I-II – 4970zł III – XII – 4917zł
Dom Dziecka w Jedlinie Zdrój pow. wałbrzyski	I-XII – 3338,05zł
Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Tomisławicach pow. sieradzki	I-XII – 4516,61zł
Dom Wsparcia Dziecka i Rodziny „Domostwo” w Górze	I-III – 4094,95zł; IV-XII – 4319,47zł
Dom dla Dzieci i Młodzieży w Nowym Świecie	I-XII – 2686zł

Powiaty na terenie, których przebywali wychowankowie zawarły z Miastem Kalisz stosowne porozumienia regulujące pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

W 2016 r. na realizację ww. zadania Miasto Kalisz przekazało łącznie kwotę 2.208.501,91 zł.

Wydatki za dziecko umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu interwencyjnego, ponosi powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej. W placówkach opiekuńczo – wychowawczych typu interwencyjnego (Pogotowie Opiekuńcze w Pleszewie i Pogotowie Opiekuńcze w Piotrkowie Trybunalskim) w 2016 r. przebywało 14 wychowanków, na utrzymanie których miasto Kalisz

przekazało łącznie kwotę 268.107,46 zł.

Na terenie miasta Kalisza w 3 rodzinach zastępczych przebywało w 2016r, 5 dzieci z powiatu kluczborskiego, częstochowskiego i kolskiego, Miasto Kalisz ponosiło wydatki na opiekę i wychowanie tych dzieci w ramach zawartych z powiatami porozumień, a wydatki te wyniosły 46.494,78zł (rozliczanie w formie dotacji).

Dodatek wychowawczy dla dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej

W 2016r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w ramach zadań zleconych realizował dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka świadczenia w formie dodatku wychowawczego (500+). Świadczeniem tym zostało objętych 158 dzieci umieszczonych w 119 rodzinach zastępczych oraz 24 dzieci umieszczonych w 5 rodzinnych domach dziecka. Wydatki na ten cel stanowią kwotę 815.152,79 zł.

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej

Promocja rodzicielstwa zastępczego

W 2016r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w celu pozyskania nowych kandydatów na opiekunów zastępczych zorganizował kampanię promocyjną. W jej ramach ukazały się reportaże oraz spoty informacyjne w lokalnej prasie i radiu. Na słupach ogłoszeniowych oraz w niektórych instytucjach rozwieszono plakaty i pozostawiono ulotki. Osoby zainteresowane rodzicielstwem zastępczym mogły pozyskać szczegółowe informacje dotyczące warunków pozostania rodziną zastępczą, nie tylko w tut. Ośrodku, ale również na stronie internetowej.

Po raz kolejny Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu świętował Dzień Rodzicielstwa Zastępczego. Pierwszy raz w organizację obchodów tego święta włączyły się rodzinne domy dziecka i rodziny zastępcze. W tym roku z tej okazji odbyły się dwie odrębne imprezy. Pierwsza z nich – Piknik Rodzinny odbył się w dniu 25 maja 2016r. na terenie Leśnego Centrum Edukacyjnego w Kaliszu przy ul. Gajowej 1. Na uczestników Pikniku czekały domowe ciasta, lody, grill, żurek, bigos oraz chleb ze smalcem i ogórkiem. Nie zabrakło również ogniska z pieczeniem kiełbasek i wspólnym śpiewaniem przy dźwiękach gitary. Dzieci mogły liczyć na takie atrakcje, jak malowanie twarzy, czy stoisko do robienia biżuterii. Dziewczęta miały okazję zapleść sobie kolorowe warkoczyki, natomiast chłopcy chętnie grali w piłkę nożną, czy rzucali piłką do kosza. Dobry humor młodszych dzieci podtrzymywały klown, bajkowe misie oraz zabawy z chustą animacyjną. Chętnie mieli okazję zwiedzić Leśne Centrum Edukacyjne. Podczas drugiego dnia obchodów tj. 1 czerwca 2016r. kaliskie rodziny zastępcze spotkały się w ramach cyklu kulturalne środy w Komoda Club przy ul. Niecałej w Kaliszu. Podczas spotkania zatytułowanego „Rodzina kolebką kultury” dzieci z pieczy zastępczej zaprezentowały program artystyczny. Tego dnia rozstrzygnięty również konkurs plastyczny pt. „Moje marzenie”. W każdej z imprez uczestniczyło około 200 osób, w tym dzieci.

Pozyskiwanie i szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu dzięki promocji rodzicielstwa zastępczego na bieżąco pozyskuje kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze.

W pierwszym kwartale ukończono szkolenie na niezawodowe rodziny zastępcze programem „PRIDE” - rozpoczęte w październiku 2015r. Szkolenie ukończyło 8 osób, które uzyskały kwalifikację. Kolejna grupa (10 -osobowa) rozpoczęła szkolenie w październiku 2016r.

Ponadto przeszkolono 5 kandydatów na spokrewnione rodziny zastępcze. Szkolenie prowadzone było według indywidualnego planu szkolenia. W przeszkolonych rodzinach zostało już umieszczonych 17 dzieci.

Grupa wsparcia i zajęcia o charakterze socjoterapeutycznym dla dzieci wychowujących się w rodzinnej pieczy zastępczej.

Rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka mają możliwość uczestniczyć w grupie wsparcia prowadzonej przez pracowników Działu Pomocy Rodzinie i Dziecku MOPS w Kaliszu. Grupa spotyka się dwa razy w miesiącu według wcześniej ustalonego harmonogramu. Uczestnicy grupy mają możliwość wymieniać się doświadczeniem, udzielać sobie wsparcia emocjonalnego, a także skorzystać z pogadarek tematycznych przygotowanych przez prowadzącą grupę.

W pierwszym kwartale 2016r. kontynuowane były zajęcia o charakterze socjoterapeutycznym pt. „Dorastanie bez agresji” w których uczestniczyło 11 dzieci w wieku szkolnym, wychowujących się w rodzinnej pieczy zastępczej.

Wspieranie rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka przez koordynatorów.

Rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka zostają objęte na ich wniosek opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynator jest wyznaczany przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2016r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudniał 4 koordynatorów. Pod ich opieką pozostawało w 2016r. w sumie 60 rodzin, w których przebywało łącznie 102 dzieci.

Koordynatorzy – zatrudnieni w ramach zadaniowego czasu pracy - udzielali pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w wypełnianiu ich funkcji. W ramach wykonywanej przez siebie pracy koordynatorzy odbyli łącznie 1420 wizyt.

Praca koordynatorów była ukierunkowana na podtrzymywanie więzi dzieci z ich rodzinami biologicznymi (w tym koordynatorzy uczestniczyli w spotkaniach między dziećmi z ich rodzicami biologicznymi lub innymi osobami bliskimi), podnoszeniu kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych, doskonaleniu metod wychowawczych u rodzin zastępczych, rozwiązywaniu i łagodzeniu konfliktów między rodzinami biologicznymi, a rodzinami zastępczymi, zapewnieniu pomocy psychologicznej i reedukacyjnej, zapewnieniu dziecku udziału w świetlicy socjoterapeutycznej, zapewnieniu pomocy w załatwianiu spraw urzędowych.

Pozostałe działania

Pracownicy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej w 2016 r. dokonali w sumie 417 okresowych ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. Oceny sytuacji dzieci w formie pisemnej każdorazowo zostały przekazane do Sądu Rejonowego w Kaliszu. Ponadto zespół sporządził 114 planów pracy z dzieckiem i ich modyfikacji oraz dokonał 41 ocen prowadzących rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka.

Dodatkowo pracownicy sporządzali programy usamodzielnienia oraz ich aktualizacje z pełnoletnimi wychowankami rodzin zastępczych. Ponadto w ramach realizacji zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej dokonywano analiz sytuacji kandydatów na różnego typu rodziny zastępcze, wydawano opinie o kandydatach na potrzeby Sądu, z kandydatami przeprowadzano badania pedagogiczne i psychologiczne, dokonano kwalifikacji kandydatów, którzy ukończyli szkolenie. Do ośrodka adopcyjnego zgłaszano informacje o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną. Istniejącym rodzinom zastępczym/ prowadzącym rodzinne domy dziecka zapewniano wsparcie, udzielano porad i pomocy m.in. w sporządzaniu wniosków do Sądu i innych. Wsparcia psychologicznego udzielono 161 razy, którym objęto 51 rodzin. W ramach prowadzonych zadań pracownicy współpracowali ze szkołami, przedszkolami, przychodniami, Sądem, Ośrodkiem Adopcyjnym, świetlicami socjoterapeutycznymi i organizacjami pozarządowymi. Ponadto zespół na bieżąco aktualizował dane w rejestrze osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub niezawodowej oraz prowadzących rodzinne domy dziecka.

Pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu aplikował o środki finansowe w ramach Resortowego Programu Wspierania Rozwoju Rodzinnej Pieczy Zastępczej na rok 2016r. „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”. Pozyskano dotację na dofinansowanie do wynagrodzeń koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w wysokości 34.188zł. Wykorzystano 33.319.71 zł.